

Naročnina za Jugoslavijo: celoletno 180 din, za 1/2 leta 90 din, za 1/4 leta 45 din, mesečno 15 din; za inozemstvo: 210 din. — Plača in toži se v Ljubljani.

Časopis za trgovino, industrijo, obrt in denarništvo

Uredništvo in upravnništvo je v Ljubljani v Gregorčičevi ulici 23. — Rokopisov ne vračamo. — Račun pri pošt. hranilnici v Ljubljani št. 11.953. — Tel. št. 25-52.

Izhaja vsak ponedeljek, sredo in petek

Ljubljana, petek 17. septembra 1937

Cena posamezni številki din 1'50

Velike potrebe Slovenije

Nič ne pretiravamo, če pravimo, da so se potrebe Slovenije od leta 1920. dalje skoraj sistematično zamenjale. Naravna posledica tega je, da so se slovenske zahteve od takrat že tako nakopičile, da res že ne vemo več, katero bi označili kot svojo zahtevo.

Z rapalsko pogodbo je nastalo tudi vprašanje železniške zveze Slovenije z morjem, ker je bila Slovenija s to pogodbo odrezana od morja. Takrat se je tudi pravica Slovenije do te zahteve priznavala na vseh odločujočih mestih in doživeli smo celo Blairovo posojilo, s katerim naj bi se ta zahteva izvedla. Toda denar iz tega posojila se je uporabil za druge namene in danes je železniška zveza Slovenije z morjem od uresničenja še bolj daleč, kakor je bila takrat, ko se je začela prva akcija za zgraditev te železnice.

Podobna je tudi zgodovina vseh drugih slovenskih zahtev in potreb. Vprašanje ljubljanske bolnišnice se je n. pr. leta in leta odlagalo, dokler niso smrtni primeri opozorili, da je to vprašanje v resnici že neodložljivo in da postaja že kulturni škandal. Pod vplivom tega opozorila se je začela tudi močna akcija za izpopolnitev ljubljanske bolnišnice in že je tudi kazalo, da se bo ta akcija uspešno zaključila, ko je nekdo spretno vrgel na dnevni red vprašanje, kje naj bo nova moderna bolnišnica. V debati okoli tega vprašanja je bila akcija sama pozabljena in namesto moderne bolnišnice dobimo iz banovinskih, to je iz lastnih sredstev nov bolniški paviljon. K neresenemu vprašanju železniške zveze z morjem se je pridružilo še nereseno vprašanje modernizacije ljubljanske bolnišnice ter drugih bolnišnic v Sloveniji, ki bi se morale modernizirati ali šele na novo ustanoviti.

Vprašanje modernizacije naših cest je tudi eno teh nad vse nujnih vprašanj, ki še vedno čakajo na svojo rešitev. Absolutno evidentno je, da je res razvit tujski promet nemogoč, če so ceste tako slabe, da tujec ne more tvegati avtomobilskega potovanja v našo državo. Prav tako ni prav nikjer nobenega ugovora, da je tujski promet ne le Sloveniji, temveč tudi vsej Jugoslaviji v največjo korist, toda kljub temu se cestno vprašanje ne premakne naprej, kajti modernizacija silno kratkih cestnih odsekov pač ne more pomeniti reševanja vsega vprašanja. Tako se k prej navedenim vprašanjem priključuje še nereseno vprašanje modernizacije naših cest.

Sanacija naših denarnih zavodov je nadaljnje takšno poglavje naših neresenih, a utemeljenih zahtev. Najbolj popolno organizirano denarništvo v državi je bilo slovensko, brez lastne krivde je bilo vrženo na tla in sedaj je minilo že več kot pet let, a še vedno se to vprašanje ne more rešiti. Vse akcije, vsi koraki, ki so se storili v ta namen so bili zaman, kakor da bi imel kdo korist, če slovenski denarni zavodi ne delajo. Močna organizacija, ki je bila vedno pripravljena in voljna pomagati državi in ki je to dobro voljo tudi dostikrat dokazala, je danes brez življenja in zaradi tega je oslABLJENO tudi vse slovensko gospodarstvo. Davčna statistika pa dokazuje, da je bilo

to gospodarstvo aktivna postavka tudi za državno blagajno.

Sedaj se je začela nova akcija za rešitev ljubljanskega kolodvorskega vprašanja, ki naj bi se rešilo s poglobitvijo železniške proge. Tudi ta problem je star in še iz predvojne Avstrije podedovani problem, saj je bila prva anketa zaradi tega vprašanja že pred 40 leti. To vprašanje bi moralo biti že davno rešeno in ni priznanje naši upravi, če mora sedaj slovenska javnost znova začet propagando za rešitev tega vprašanja. Na vse zadnje je to vprašanje, ki bi ga morala železniška uprava rešiti sama, saj tudi ona trpi zaradi neresenja tega vprašanja.

Navešti pa bi mogli še celo vrsto drugih vprašanj, ki se odlagajo od leta na leto in zaradi katerih so se vodile že živahne akcije, ki pa žal niso privedle do prave rešitve, temveč dale kvečjemu prav majhne rezultate, ki so bili bolj za oko, kakor pa resnična pomoč.

Posledica vsega tega je, da so danes potrebe Slovenije mnogo večje, kakor pa so bile pred desetletji. Niso se zadovoljile stare potrebe Slovenije, poleg tega pa so ostale neresene vse novejšje, ki so nastale kot posledica splošnega razvoja in tehničnega napredka. Tako n. pr. avtomobilske ceste pred vojno niso bile nobena potreba, danes so prvi pogoj tu-

škega, a tudi notranjega prometa. Kajti tudi mi sami trpimo, če so ceste slabe in prašne.

Toliko potreb ima na ta način že danes Slovenija, da je človek res že v zadregi, katero bi označil za glavno. In zato je tudi razumljivo, če se tudi v slovenskih listih že čujejo zafrkljive pripombe, da ljudje več ne vedo, za katero akcijo naj se navdušujejo. V resnici pa sploh ne gre, da bi se navduševali za kakšno akcijo, temveč samo zato, da vse te akcije izvedemo, da se začno slovenske zahteve že enkrat izvajati.

Kako naj bi se to doseglo, o tem še ni med nami enotnosti in niso maloštevilni oni, ki mislijo, da je

najboljša pot ona stara pot naše dvojne parlamentarne delegacije. Morda je bila ta pot v resnici najboljša, ko so bile potrebe Slovenije še primeroma skromne, danes pa so te potrebe velikanško narasle in zato bo najbrže treba tudi prejšnja sredstva revidirati. Na vsak način pa je jasno to, da gospodarstvo Slovenije nikakor ne more vzdržati, če ostajajo neresene tudi največje življenjske potrebe Slovenije. Ni več v slovenskem gospodarstvu teh rezerv, da bi smela kopica slovenskih neresenih zahtev še naraščati.

Prišli smo do tega, da je lok že prenapet in da se slovenske zahteve morajo začeti reševati.

Plenarna seja Zveze trg. združenj Vprašanje nabavljalne zadruge industrialcev — Odpiranje in zapiranje trgovin — Druga važna vprašanja

V petek je bila ob 10. dopoldne v Trgovskem domu v Ljubljani VI. plenarna seja Zveze trgovskih združenj. Sejo je vodil predsednik Stane Vidmar, udeležili pa so se seje: podpredsedniki Ferdo Pinter, Fran Čeh in Franjo Škrbec ter člani predsedništva: Ivan Vidmar za združenje Brežice, Peter Koren za Črnomelj, Jurij Novak za Dolnjo Lendavo, Anton Stergar za Kamnik, Fran Berjak za Kranj, Fran Pavlin za Laško, Pavel Fabiani, Stanko Florjančič, Ivan Jelačin in Roman Golob za Ljubljano-mesto, Jernej Logar za Ljubljano-okolico, Anton Cvenkel za Celje-okolico, Stanko Lenarčič za Logatec, Zdravko Anderle in Fran Skaza za Maribor-mesto, Janko

Kostanjšek za Maribor-okolico, Fran Čeh in Ludvik Bac za Mursko Soboto, Edmund Kastelic in Josip Turk za Novo mesto, Ivan Snoj za Ptuj-mesto, Ivan Traun za Ptuj-okolico, Leopold Fürsager za Radovljico, Josip Divjak za Ribnico, Vinko Rozman in Ivan Senica za Slovenji Gradec, Leo Rataj za Sv. Lenart v Slov. goricah in Fran Žebre za Škofjo Loko.

Svojo odsotnost sta opravičili združenji v Ormožu in Slovenski Bistrici. Seja je bila zaradi mnogih aktualnih vprašanj silno važna in je nujno potrebno, da se seznanijo s sklepi vsi trgovci ter priobčujemo zato o seji tudi daljše poročilo.

seji tudi sklenili, da predlagajo Zvezi, da ta nastopi proti dovolitvi te zadruge.

Predsednik Vidmar omenja, da je bila med tem združenje že ustanovljena in da je tudi že bil prvi občini zbor zadruge. Zadruga je tudi že začela poslovati in razpošilja sedaj vabila za pristop v članstvo ter obljublja, da bo ustanovila v posameznih krajih tudi podružnice, če bi se prijavilo zadostno število članstva. Na kako prepoved zadruge je le težko računati, ker je bila zadruga ustanovljena, kakor je izvedel iz dobro poučenega vira, po iniciativi onih faktorjev, ki pri nas na vso moč forsirajo zadrugištvo. Zato bo morda treba, da tudi mi mislimo na to, če ni bolj pametno, da se tudi mi poslu-

žujemo tega modernega orožja in se začnemo združevati v zadrugah, kakor se je to zgodilo v Beogradu, ko so si špeceristi ustanovili svojo nabavljalno zadrugo.

Po kratki debati je bilo sklenjeno, da pošlje Zveza posebno predstavko trgovinskemu ministru z zahtevo, da se nabavljalna zadruga industrialcev prepove. Prepis te predstavke pa se pošlje tudi vsem zvezam trgovskih združenj v državi, da se tej akciji naše zveze pridružijo.

Na vprašanje g. Berjaka o akciji nekega trgovca, ki prireja po deželi sestanke in vabi trgovstvo v neko zadrugo, pojasni predsednik Vidmar, da vodi to akcijo dotični gospod na svojo roko in da ni Zveza o tej akciji nič obveščena.

Poročilo predsednika Staneta Vidmarja

Po otvoritvenih formalnostih je omenil predsednik Vidmar, da je bila seja sklicana v smislu sklepa zadnje predsedstvene seje, da bo di prihodnja seja za časa velesejma, da si bodo mogli delegati ogledati ljubljanski velesejem in se okoristiti s polovično vožnjo. Nato je poročal o zadnji seji Centralnega predstavništva v Beogradu. Krajše poročilo o seji so združenja v okrožnici Zveze že prejela, vendar pa je treba, da to okrožnico nekoliko izpopolni. Neprijeten vtis je napravilo, da zagrebška zveza trg. združenj ni bila na seji zastopana. Debata je nadalje pokazala, da ni v današnjih razmerah posebno veliko računati na sodelovanje Zagreba. Zvezo med

Zagrebom in C. P. vzdržuje prav za prav le še osebnost predsednika G. Savića, na katerega se tudi zagrebška zveza edino obrača.

Rečeno je bilo, da pride večja skupina bolgarskih trgovcev v Jugoslavijo in da bo ta skupina obiskala ljubljanski in beograjski velesejem. Bili smo tudi že naprošeni, da organiziramo bivanje bolgarskih trgovcev v Ljubljani. Kasneje pa nismo dobili o prihodu bolgarskih trgovcev nobene obvestila in smo zato dvakrat urgirali za pojasnilo. Končno smo le dobili odgovor, da bolgarski trgovci ne pridejo.

Prva važna stvar, o kateri mora sklepati današnja seja je

ustanovitev nabavljalne zadruge industrialcev v Beogradu

Predsednik Vidmar poroča, da sta prišla že na zadnjo sejo Centralnega predstavništva zastopnika zagrebških železninarjev in trgovcev s tehničnimi predmeti ter skušala doseči, da bi Centralno predstavništvo na odločilnih mestih interveniralo proti ustanovitvi te zadruge. Ker pa ni takšnega predloga poslala zagrebška zveza, C. P. pa izpolnjuje samo predloge zvez, ni mogel predsednik Savić iz formalnih razlogov ustreči njuni prošnji. Zato ju je napotil, da se obrne na najprej na zagrebško zvezo in da po njej vložita predstavko na C. P.

Kar se pa tiče nabavljalne zadruge industrialcev same, je raz-

prava v Beogradu pokazala, da gre za stvar, ki more postati za trgovstvo zelo nevarna. Prvotni namen zadruge je bil, da nakupuje samo pogonski material in surovine, kasneje pa je zadruga svoj delovni program zelo razširila ter bi nakupovala in prodajala vse mogoče stvari. Ustanovila bi tudi svoja zastopstva v vseh mestih ter prevzela zastopstva vseh največjih tujih tvornic za stroje in orodje. Prevzela pa bi tudi zastopstva tujih zavarovalnic. Skratka, namen zadruge je, da postane ena največjih poslovalnic v Jugoslaviji.

Zagrebška delegata sta prišla tudi v Ljubljano in obiskala tukajšnje železninarje, ki so na svoji

Širše članske konference pri združenjih

Ker je bil letošnji vsedrjavni trgovski kongres odgojen, je bilo na zadnji seji Centralnega predstavništva sklenjeno, da se mesto kongresa priredijo pri združenjih širše konference članov, na katerih naj se razpravlja o vseh važnejših vprašanjih splošnega in krajevnega značaja. Sklepi in predlogi teh konference naj se predlože Zvezi, zveza pa bodo na podlagi teh sklepov izdelale najkasneje do 15. oktobra za Centralno predstavništvo obširen elaborat o zahtevah trgovstva. Teh konference naj se člani udeležijo v čim večjem številu. Uprave združenj naj poskrbe, da se bo članstvo za te konference zanimalo, da se s tem poživijo tudi slavnostna zavest. Vsako združenje naj zato priredi takšno konferenco v smislu navodil, ki jih je prejelo od Zveze.

G. Čeh želi, da bi dala Zveza tudi pojasnila in navodila o konkretnih in nabavljalnih zadrugah, o banovinski zalogi knjig. V zvezi s tem vprašuje tudi, kako je mogoče, da je uradnik zbornice, ki je tudi narodni poslanec, glasoval za predlog zakona o gospodarskih zadrugah. Kot nameščene ustanove, ki ima nalogo pospeševati in podpirati trgovino, pač ne bi smel glasovati za zakonski načrt, ki omogoča izpodpiranje samostojne trgovine. Predlaga, da vložijo Zveza zaradi tega protest pri Zbornici za TOI.

G. Stanko Florjančič opozarja na nujno potrebo, da trgovci bolj informirajo javnost o svojih potrebah. Zato priporoča, da združenja poročajo o nameranih konferencah tudi »Trgovskemu listu«.

Naredba o zapiranju in odpiranju trgovin

Predsednik Vidmar poroča, da sedanja naredba o odpiranju in zapiranju trgovin trgovstva ni zadovoljila in da so se takoj potem, ko je naredba izšla, pojavile številne pritožbe. Vse zahteva, da se naredba spremeni. Pod vtisom teh zahtev je banska uprava sklenila, da skliče posebno anketo, ki je napovedana za 15. september. Žalibog niso bila povabljena k tej anketi vsa združenja, temveč samo nekatera. G. Jelačin predlaga zato, da Zveza s posebno vlogo zahteva, da se na anketo povabijo

vsa združenja. G. Rozman predlaga, da naj ne bo anketa istočasno za vse stroke, temveč ločeno po posameznih strokah. Razmere so pač v vsaki stroki drugačne in bi se s skupnim razpravljanjem anketa samo zavlekla. G. Golob pa poudarja, da mora trgovstvo na anketi nastopiti enotno. Obema predlogoma se pridružuje tudi g. Jelačin. Potrebno je, da že današnja seja pride do enotnega stališča.

Predsednik Vidmar pozove nato vse zastopnike posameznih združenj, da povedo svoje mnenje.

Izjave zastopnikov posameznih trgovskih združenj

G. Rozman (Slovenj Gradec-Dravograd) je za to, da se dovoli ob nedeljah, da so trgovine odprte 4 ure, ob praznikih pa, da so zaprte.

G. Logar (Ljubljana-okolica): v nedeljah naj bo zaprto.

G. Kostanjšek (Maribor-okolica) poudarja v daljšem govoru, da so se časi in razmere v trgovini zelo spremenile in da je nujno potrebno, da so trgovine ob nedeljah odprte vsaj 4 ure.

G. Traun (Ptuj-okolica) se strinja s predlogom g. Kostanjška.

G. Pavlin (Laško) opisuje posebne razmere v Trbovljah. V sedanjih naredbi je določeno, da morajo biti obratovalnice ob nedeljah zaprte. Kraj Trbovlje šteje 16.000 prebivalcev, ves laški okraj pa 34.000. Ločiti je treba v Trbovljah industrijsko naselje in kmetski okoliš. V industrijskem naselju naj bi bile trgovinske obratovalnice ob nedeljah zaprte, toda treba je točno določiti, kateri kraji spadajo pod industrijsko naselje (Loke, Retje) in kateri kraji v kmetski okoliš (Sv. Katarina, Gaberje itd.). Predlaga, da smejo biti trgovine v nedeljo dopolne odprte 4 ure v vseh krajih laškega sreza, izvzemši v krajih Loke in Retje občine Trbovlje, ki sta izraziti industrijski naselji, kjer naj bodo trgovine na zahtevo trgovcev ob nedeljah in praznikih ves dan zaprte.

G. Fürsager (Radovljica): Letoviški kraji v območju združenja naj imajo za časa sezije ob nedeljah in delavskih odprto ves dan od 7. do 21. ure, izvzemši državne in verske praznike, ki so naštetih v čl. 27. in 28. naredbe. Za Korško Belo pa naj velja isto kot za Jesenice, to je, naj bi se dovolilo 4urno nedeljsko obratovanje.

G. Berjak (Kranj) ugotavlja predvsem, da so v območju njegovega združenja kraji povsem različnega značaja. Tržiščna zahteva nedeljsko obratovanje, mesto Kranj ima sedaj ob nedeljah trgovine zaprte, vendar je položaj isti kot v Trbovljah. Bilo bi potrebno točno določiti, kaj spada pod mesto Kranj in kaj pod okolico. Dalje predlaga, naj bi sreska načelstva dobila v novi naredbi pooblastilo, da sama odredijo čas obratovanja v trgovinah ob nedeljah, upoštevajoč lokalne razmere, ki jih banska uprava ne more tako dobro poznati.

Tajnik g. Gornik pripominja, da je to zahtevo stavila že v pismeni anketi večina združenj.

G. Kostanjšek dostavlja, da se mora 5 km pas popolnoma opustiti in da ima okolica drugačne interese kot mesta.

G. Žebre (Škofja Loka) zahteva, naj se dovoli ob nedeljah obratovanje do 12. ure, v praznikih naj bo zaprto.

G. Snoj (Ptuj-mesto): dovoli naj se nedeljsko 4urno obratovanje.

G. Strgar (Kamnik) pojasnjuje, da je njihovo združenje načeloma za nedeljski počitek, ker imajo v Kamniku dva tržna dneva, vendar se radi enotnosti pridružuje stališču večine. Pristavlja pa, naj bi bilo ob nedeljah zaprto, če pade praznik na nedeljo.

G. Turk (Novo mesto): ob nedeljah 4urno obratovanje, ob praznikih zaprto. Če pa pade praznik na nedeljo, velja določilo za nedeljo.

G. Čeh (Murska Sobota): ob nedeljah 4 ure odprto, ob praznikih zaprto, veliki petek dopoldne odprto, popoldne zaprto.

G. Koren (Črnomelj): ob nedeljah 4 ure odprto, ob praznikih zaprto.

G. Ratej (Sv. Lenart) isto.

G. Golob (Ljubljana-mesto): Določila za poletni čas naj bi veljala le za mesece julij in avgust, ker so junija še šole odprte, sicer pa naj bi bile trgovine odprte od 8. do 12. in od 14. do 19. ure, razen trgovin s špecerijskim in živilskim

blagom, ki imajo eno uro več odprto.

G. Lenarčič (Logatec) se pridružuje predlogu večine, da so trgovine ob nedeljah 4 ure odprte, ob praznikih zaprte.

G. Cvenkel (Celje-srez) isto s pristavkom, da morajo biti trgovine na veliko nedeljo in binkoštno ter božič zaprte, ako slednji pade na nedeljo.

G. Novak (Dolnja Lendava): nedeljsko 4urno obratovanje, čas naj določijo sreska načelstva.

G. Anderle (Maribor) predlaga: 1. Vse trgovine iz čl. 1. in 2. naredbe naj se zapirajo opoldne ob 12. uri ter odpirajo ob 14. uri.

2. Na verske praznike katoliške veroizpovedi naj bo v Mariboru zaprto le tedaj, če v teh praznikih ne delajo tudi državni uradi. 3. Poletni delovni čas naj se ukine in naj velja za vse leto in za vse obrate opoldanski odmor od 12. do 14. ure. 4. Vse trgovine naj bodo ob sobotah odprte do 19. ure. 5. Trgovine s špecerijskim, kolonialnim in mešanim blagom naj bi bile odprte od 7. do 12. in od 14. do 19. ure, kar pa ne bi veljalo za trgovine z delikatesami, ki naj imajo tudi za naprej odprto do 19.30, kot je to določeno v sedanjih naredbi. 6. Trgovine z lesom in premogom naj bi bile odprte od 7. do 12. in od 14. do 18. ure, ker je trgovstvo te stroke navezavo na delovni čas železniških institucij.

G. Divjak (Ribnica) se pridružuje predlogu večine, to je ob nedeljah naj bodo trgovine 4 ure odprte, na praznik zaprte.

G. Traun (Ptuj-okolica) dodaja, da morajo biti trgovine ves dan odprte ob priliki cerkvenih shodov, tudi če je na ta dan praznik.

G. predsednik Jelačin predlaga, naj bi Zveza poslala Zvezi pomoč-

Sklepi glede odpiranja trgovin

Po vsestranski debati se sklene: Zveza se pooblašča, da na anketi dne 15. t. m. glede spremembe naredbe o odpiranju trgovinskih obratovalnic zastopa to stališče:

V vseh krajih razen v Ljubljani, Mariboru, Celju, Kranju in Trbovljah in industrijskih naseljih naj se dovoli ob nedeljah 4urno obratovanje. Zaprte pa naj bodo trgovinske obratovalnice na veliko nočno in binkoštno nedeljo ter na božično nedeljo, ako pade božični praznik na nedeljo. Za Trbovlje se mora v naredbi točno določiti, da spadata v industrijsko naselje samo Loke in Retje, ostali kraji, kakor Sv. Katarina, Gaberje itd., ki imajo kmetski značaj, pa tvorijo kmetski okoliš in naj se jim dovoli nedeljsko 4urno obratovanje.

Ob praznikih naj bodo trgovine zaprte. Če pade praznik na nedeljo, velja določilo za nedeljo.

Prav tako se mora tudi za Kranj določiti, kateri kraji naj se sma-

Nabava šolskih potrebščin

Tudi o tej točki dnevnega reda je poročal predsednik Vidmar. Uvodoma omenja zlasti okrožnico banske uprave iz meseca aprila, po kateri morajo šolska upravitelstva nabavljati vse šolske potrebščine pri banovinski zalogi šolskih knjig. Ker so s tem težko ogroženj interesi trgovstva, posebno v manjših podeželskih krajih, je Zveza že maja meseca intervenirala pri g. banu, ki je tudi obljubil, da bo zadevo proučil in odredil potrebno, da trgovstvo ne bo imelo občutnejše škode. Ker pa se ni nič ukrenilo v tej zadevi, je Zveza intervenirala še pri prosvetni upravi, nato pa še enkrat pri g. banu. O tem pa so bila združenja v okrožnici Zveze itak že informirana. Po kratkih pojasnilih je seja sklenila, da bo Zveza še intervenirala v tej zadevi.

G. Berjak omenja, da je izdalo prosvetno ministrstvo navodilo, da se smejo v šolah uporabljati samo

niških zborov vabilo, da bi se še pred anketo sestali zastopniki trgovstva in pomožniških zborov in skušali doseči v vseh vprašanih sporazum. Združenja pa naj že sama v svojem okolišju skličejo lake sestanke z zastopniki pomožniških zborov in skušajo doseči z njimi sporazum. Mišljena so predvsem ona združenja, ki so že dobila vabilo na anketo, oziroma ki bodo morda še vabljeni.

G. Čeh poudarja, da moramo v primeru, da se na anketi z zastopniki delojemalcev ne bo dosegel sporazum, zahtevati, da izda minister uredbo po § 152. obrtnega zakona.

G. Golob dostavlja, da se v smislu predloga g. Jelačina pošlje dopis Francu Melicerju, predsedniku Zveze pomožniških zborov.

Na pristavek g. Korena, da bi se morali prazniki, ko morajo biti trgovine zaprte, točno določiti, odgovarjata g. Pavlin in g. Turk, da morajo pač pristati na to, naj se ob praznikih trgovine ne odpirajo. Kompromis obstoji baš v tem, da mora vsaka stranka od svojih zahtev nekoliko popustiti.

Pismeni predlog združenja Slovenska Bistrica, ki na seji ni bilo zastopano, se v glavnem ujema s predlogom večine glede 4urnega nedeljskega obratovanja, prav tako tudi predlog združenja Slovenske Konjice.

Pismeni predlog odsotnega trg. združenja v Krškem zahteva prav tako ob nedeljah 4urno dopoldnansko delo v trgovinah, kot je to bilo dovoljeno leta 1922. do uveljavljenja zakona o zavarovanju delavcev, poleg tega zahteva, naj bodo trgovinske obratovalnice zaprte ves dan tudi na drugi velikonočni dan, na drugi binkoštni dan in na Štefanovo. V ostalem se pridružuje predlogu večine o potrebni pooblastitvi sreskega načelstva zaradi določitve obratovalnih ur ob nedeljah.

trajajo kot okolica in kateri kot mesto Kranj.

V letoviških krajih naj se dovoli za čas uradne sezone ob nedeljah in delavskih trgovinsko obratovanje ves dan od 7. do 21. ure, izvzeti so le državni in verski prazniki, ki so naštetih v čl. 27. in 28. sedaj veljavne naredbe. Prav tako naj bo dovoljeno celodnevno obratovanje trgovin na dan, ko so cerkveni shodi.

Naredba naj daje prvostopnim občupravnim oblastvom pooblastilo, da sama določijo čas nedeljskega trgovinskega obratovanja v okviru od 7. do 12. ure z ozirom na krajevne razmere v svojem področju.

Za mesto Ljubljano in Maribor naj veljata kot poletni čas le meseca julij in avgust. Trgovski združenji za ti dve mesti bosta stavili na anketi še svoje posebne predloge v smislu zgoraj navedenih izjav njih zastopnikov na seji.

one učne knjige, ki so bile izdane po letu 1934. Po tem letu pa je bilo izdanih le malo knjig, da so učenci skoraj brez knjig. Trgovcem pa so ostale ogromne zaloge knjig, ki so brez vrednosti, ker se v šolah več ne uporabljajo. Na ta način se vendar ne bi smelo postopati proti trgovcem.

G. Berjaku se pridružuje mariborski zastopnik g. Pinter, ki pravi, da je nastalo med mariborskimi trgovci s šolskimi knjigami in šolskimi potrebščinami tako veliko nezadovoljstvo, da groze z izstopom iz vseh stanovskih, nacionalnih in drugih organizacij.

Seja sklene soglasno, da bo tudi o tem predmetu poslala posebno predstavko na prosvetno ministrstvo.

Nato je seja razpravljala o naslednjih treh predlogih mariborskega združenja ter je vse tri predloge tudi v celoti usvojila.

Predlogi združenja v Mariboru

Mariborsko združenje je stavilo naslednje predloge:

1. Vse agenture, ki ne delajo izrečno samo s trgovci, naj se prepovedo. Nekatere agenture namreč stalno obiskujejo samo zasebne stranke, tako agentura neke židovske tvrdke v Mariboru. Da se ne bi moglo priti tem agenturam do živga, ima vsak agent pri sebi natisnjeno dopisnico, ki si jo pusti pri obisku stranke od te podpisati, češ da ga je stranka sama naročila. Ljudstvo se pusti vedno premočiti od teh agentov in tudi v svojo občutno škodo, da plačuje potem blago po 50 do 100% dražje kakor v trgovini, trgovci pa ostajajo brez posla.

2. Prepove se naj tekstilnim trgovcem izdajanje blaga svojim delavcem in nameščencem, ker se s tem štiti šušmarstvo s tekstilnim blagom kar na debelo. A ne samo to! Tekstilni delavci in nameščenci dobivajo v tovarni poljubne množine manufakturnega in drugega blaga, ki pa ga potem prodajajo svojim znancem, ti ga pa

zopet prodajajo naprej. Trgovec pa mora to početje gledati in plačevati visoke davke.

3. Obdačenje malih perutinarjev in mlekarjev naj se pavšalira, kakor je to določeno za jajčarice. Perutinarji, ki se mučijo z nakupovanjem in prenašanjem perutnine, zaslužijo pri tej kupčiji večsilih tudi samo 50 din, pridobnina pa se jim odmerja na podlagi 6000 din in tudi več čistega dobička, poleg tega pa še davek na poslovni promet od prometa 20.000 dinarjev. Prav ista stvar je tudi z mlekarji. Popolnoma izključeno je, da bi ti mali prodajalci mogli plačevati tako visoke davke. Nujna posledica tega je, da se vedno bolj šušmari, tisti pa, ki imajo obrtno pravico, to odpovedujejo, ker ne vzdržijo konkurence s šušmarji. Nujno potrebno je zato, da se za perutinarje in mlekarje davek pavšalira.

Vsi ti predlogi so zelo nujni in naj Zveza takoj zaradi njih rešitve posreduje na odločilnih mestih.

Drugi predlogi

Predsednik kranjskega združenja g. Berjak opozarja na delovanje nabavljajalnih združenj, ki trgujejo že popolnoma neovirano. Znani so primeri, ko vzame član pri zadruži vse mogoče blago za vse stranke ene stanovanjske hiše. Prav tako dobe delavci v tovarni KID na Jesenicah železne izdelke v vsaki količini in jih nato na svojo pest prodajajo dalje.

Sklene se, da se pošlje na vodstvo tovarne na Jesenicah posebno vlogo, da se te zlorabe nehaljo.

Podpredsednik Skrbec je nato poročal o sanaciji Trgovskega doma, ki je sedaj zopet popolnoma last trgovcev ter predlaga, da izreče Zveza predsedniku Jelačinu in g. Stanku Florjančiču, ki sta se najbolj trudila za ureditev tega vprašanja, svojo zahvalo. Z odobravanjem sprejeto. Predsednik Jela-

čin je nato podal kratek historial vse sanacijske akcije. Koncem svojega poročila je omenil, da bo treba prav resno misliti na to, da se ustanovi za onemogle trgovce posebno zatočišče. S sanacijo Trgovskega doma je bila ustvarjena podlaga za takšno akcijo.

Ko so se nato obravnavala še nekatera druga vprašanja, je zaključil predsednik Vidmar sejo, ker se zahvalil vsem zastopnikom združenj, da so s svojim predlogi in nasveti omogočili tako lep uspeh seje.

Nujno pa je potrebno, da sedaj tudi združenja delajo v smislu sklepov te seje in da zlasti skrbje za okrepitev stanovske zavesti in solidarnosti med trgovci, ker bodo mogli trgovci z uspehom braniti svoje interese le, če bodo vsi složni in solidarni.

Anketa o odpiranju poslovalnic

Sestavil se je posvetovalni odbor za spremembo naredbe o odpiranju in zapiranju obratov

Letošnja naredba o delovnem času v obratih se splošno ni obnesla. Najbolj so prizadeti delodajalci, zlasti peki, katerim je omejeno nočno delo. Banska uprava je prejela nešteto resolucij in pritožb. Da se uredi vprašanje odpiranja in zapiranja obratov sporazumno z obema strankama, t. j. z delodajalci in nameščenci, je banska uprava sklicala za to sredo anketo o spremembi naredbe, na katero so bile povabljene vse prizadete organizacije in zbornica TOI. Zbornico za TOI sta zastopala predsednik trgovskega odseka Smrkolj in tajnik dr. Pless. Od združenja trgovcev v Ljubljani pa so se udeležili ankete gg. Ivan Bahovec, Stane Vidmar, A. Verbič in Lojze Šmuc, za Zvezo trg. združenj pa tajnik Gornik.

Pod predsedstvom načelnika dr. Rataja je anketa sprejela razna poročila in predloge. Spremembe z uradne strani je za bansko upravo predlagal dr. Pfeifer. Izjavil se je proti predlogom trg. združenj, ker bi povzročili spet neenotnost, zlasti pa se ne sme podaljšati delovni čas ob nedeljah.

Za Zvezo trgovskih združenj je podal predsednik Stane Vidmar enoten predlog trgovcev. Po tem predlogu bi ob nedeljah trgovine poslovale namesto dve štiri ure, z izjemo Ljubljane, Maribora, Kranja in Celja; v letoviških krajih bi trgovine ob nedeljah v sezoni poslovale ves dan. Povsod naj bi bile ob nedeljah odprte sadne trgovine. Za železnino ne bi veljal poletni čas. Te predloge

so podpirali tudi drugi zastopniki ter pred anketo tudi zastopniki delodajalcev.

Nasprotno je zastopnik Delavske zbornice I. Tavčar označil podaljšanje delovnega časa kot nesprejemljivo ter branil 8-urni delavnik trg. nameščencev na po-deželju.

Anketa je sklenila, da se določi posvetovalni odbor, iz po štirih članov za vsako stran. Odbor naj sodeluje kot posvetovalni organ banske uprave pri redakciji nove naredbe o obratih. Za posamezne obrtne stroke (brivce, mesarje, peke in slaščičarje) so se določile posebne komisije.

Kot najbolj prizadeti so odločno nastopili proti dosedanji uredbi pekovski mojstri iz mest. Ker se delo ne sme začeti pred 24. uro in glavna dela ne pred 3. uro, ne morejo pravočasno in dobro speči kruha, pomočniki pa kljub temu še bolj trpe. Zato so tudi delojemalci za vrnitev na prejšnji delavnik. — Proti tem pritožbam je zastopnik živilskega delavstva Tome izjavil, da je delavstvo za popolno odpravo nočnega dela, zlasti pa ne priznava potrebe konkurence, kdo bo prvi postavil blago na trg. Res pa je, da naredba ovira konkurenco.

Načelnik dr. Rataj je zaključil anketo z obljubo, da bo banska uprava obravnavala spremembo naredbe skupno z odbori in v ožji komisiji. Omejitev nočnega dela pa bo morala obveljati v smislu uredbe ministrstva za socialno politiko in ljudsko zdravje.

Kontrola državnih dohodkov

V zadnji številki smo poročali, da je začel delovati novi oddelek za kontrolo državnih dohodkov. V officialnem sporočilu o njegovem delovanju se je med drugim naglasilo, da je ena glavnih nalog odseka tudi ta, da skrbi, da se bodo v vsej državi plačevali enakomerno davki. Odsek hoče doseči, da bi se bolje izkoristili sedanji dohodki in da ne bi bilo treba uvajati vedno novih davkov. Sedaj se objavljajo še naslednja pojasnila: **Davčna praksa ni v vsej državi enotna**, kar je naravno povzročalo mnogo nezadovoljstva. Tako se je zlasti davek na poslovni promet plačeval v vsaki pokrajini drugače. V Sloveniji se je na primer določala vsota za odmero skupnega davka na poslovni promet na podlagi 10% vsega poslovnega prometa, drugod pa se je odmerjala osnova 1% vsega prometa. Če bi se v vsej državi postopalo tako ko v Sloveniji, bi državni dohodki silno narasli.

Tudi pri pobiranju taks se ne stopa povsod enako. Tako je skoraj v vsakem okrajnem sodišču v Srbiji nerešenih okoli 3000 zapuščenjskih aktov. Sodišča zapuščeno sicer prisodijo, ne izvedejo pa vknjižbo v zemljiško knjigo. Tako je država skoraj v vsakem sodišču oškodovana za 1 milijon dinarjev. Pa tudi sodbe, ki jih je dobila država, se ne izvršujejo ter ima tudi pri tem država veliko škodo. Samo pozdraviti je treba, če se bo sedaj res delalo na tem, da se povsod v državi uvede ista davčna praksa.

Knjigovodkinja-bilancistka

perfektna slovensko-nemška korespondentka, z nad 20letno pisarniško prakso, želi menjati službo. Cenj. ponudbe pod „Zmožna in pridna moč“

Zagrebski in beograjski velesejem

Na zadnjem zagrebškem velesejmu, ki se je zaključil 6. septembra, je razstavilo 637 razstavljalcev, na beograjskem pa 806. Tujih razstavljalcev je bilo na beograjskem več, ker je bilo med razstavljalci zelo veliko trgovcev, dočim so razstavljalce na zagrebškem zboru večinoma le večje tvrdke.

Sporazum med rudarji in TPD

V sredo dopoldne je bila pri glavnem ravnateljstvu Trboveljske premogokopne družbe razprava o zahtevi rudarjev, da se delavstvu zaradi naraščajoče draginje prizna vsaj izreden prispevek, če že ni mogoče zvišanje mezd. Razprave, ki je trajala ves dan, so se udeležili poleg rudarskega glavarja inž. Močnika, zastopnikov TPD z gen. ravnateljem Skubicem na čelu tudi številni zastopniki delavstva ter zastopnik Delavske zbornice. Na razpravi je bil dosežen sporazum ter je TPD pristala, da izplača 1. oktobra vsem delavcem izreden draginjski prispevek, ki znaša za delavce prve kategorije 300 (za oženjene) in 250 (za samske), za delavce II. kategorije 250 in 210, III. po 210 in 180 ter za vse druge delavce po 150 din.

Nadalje je vodstvo TPD pristalo na to, da se izvede revizija onih akordnih postavk, ki jih smatra delavstvo za neugodne. O tem se bodo začela pogajanja prihodnji teden v revirjih. Pogajanjem bodo prisostvovali tudi zastopniki rudarskih oblastev ter glavnega ravnateljstva TPD.

Stalne draginjske doklade, kakor so želeli delavci, TPD ne more uvesti, ker je zaradi večje zaposlitve delavstva izplačala v prvih 8 mesecih letošnjega leta že za 6 in pol milijona din na mezdah več kakor v isti dobi lani.

Nemški trg je našemu sadju dejansko zaprt

Kako dvigniti izvoz sadja

Sadni izvoz še vedno popolnoma počiva. Izvažajo se samo še malenkosti. Ker kmetje sadja ne morejo prodati, so najboljša jesenska jabolka že otresli in sprešali. Tolažijo se še, da bodo šla v denar zimska jabolka, toda po dosedanjih izgledih tudi zimskega sadja letos ne bo mogoče izvažati. Tudi naša plemenita zimska jabolka bodo morali pridelovalci ali predelati v mošt, kar pa bo precej težko, ker imajo kleti že sedaj polne sadjevca, ali pa jih bodo morali hraniti ter jih potem pomalem voziti na trge v mesta in prodajati trgovcem, ki zalagajo naša notranja tržišča, predvsem Zagreb in Ljubljano. Da pa pri taki trgovini ne bo mogoče doseči količjak zadovoljive cene, je jasno. Dosedaj je šlo v inozemstvo od ca. 1700 razpoložljivih 10 tonskih vagonov namiznih, 500 vagonov gospodarskih jabolk ter 1200 vagonov jabolk za mošt samo šele ca. 350 5 in 10 tonskih vagonov v skupni teži 2500 ton.

Nemški trg nam je dejansko zaprt, dasi nam je dala Nemčija do 24. septembra dovoljenje za uvoz 4000 ton jabolk po ceni 22-25 RM za 100 kg feo nemška meja. V juliju in v začetku avgusta nam je Nemčija dogovorjeno ceno tudi plačevala, potem pa so preplavila nemški trg italijanska jabolka iz Južne Tirolske, ki so kvalitativno mnogo boljše kakor naša, cena pa jim je nižja kakor naših. V avgustu so Italijani izvozili v Nemčijo 2500 vagonov jabolk po ceni 130 lir za 100 kg feo italijanska meja — to je po 13-17 RM. Ker pa Italija obračunava marke po polni pariteti, odgovarja ta cena našim razmeram. Istočasno je izvozila Avstrija v Nemčijo 100 vagonov jabolk po 1350 RM feo nemška meja. Zaradi teh nizkih cen je v Nemčiji interes za naša jabolka popolnoma padel. Kupci so si izmišljali vse mogoče izgovore, samo da so lahko stornirali že sklenjene kupčije. Z vsemi mogočimi šikanami so skušali naše izvoznike odbiti, za vsako najmanjšo nepravilnost so jim stavili cele vagonne na razpolago in nazadnje so usneli, da so stisnili cene za naša jabolka od 22-25 na 12-15 RM feo meja. Kljub temu pa tudi po tej nizki ceni ne moremo skoraj ničesar izvažati.

Nemčija ima sama letos prilično dobro letino, ki se ceni na 55 do 60.000 vagonov po 10 ton. Švica ima letos na razpolago 12.000 vagonov in 8000 vagonov gospodarskih jabolk, Italija, Romunija, Avstrija imajo istotako dobre sadne letine. Vse te države so že dobile

večje uvozne kontingente za Nemčijo, povrh jim je pa Nemčija priznala vsem večje ugodnosti kakor jih priznava nam. Vse te države namreč prodajajo svoje sadje feo državna meja, samo mi ga moramo dobavljati feo nemška meja, kar povzroča pri vagonu jabolk iz Slovenije do nemške meje ca. 4000 din stroškov za tovornino. Poleg tega imajo vse omenjene države, ki izvažajo jabolka v Nemčijo, z njo urejen klirinški plačilni sistem ter obračunavajo marko s polno pariteto, samo pri nas je marka v klirinškem prometu ca. 30% pod pariteto. Jasno je, da inorejo zato te države dobavljati Nemčiji sadje mnogo ceneje, pri tem pa njihovi izvozniki kljub nižji ceni več zaslužijo kakor naši. Švico je na primer sedaj Nemčija napravila pogodbo za prevzem jabolk klasiifikacije B (švicarsko gospodarsko sadje, ki pa zaradi izredno strogega sortiranja odgovarja našemu standard blagu) po 8 RM feo nemška meja. Jabolka za mošt bo plačala Nemčija v Švici po 5750 RM. — V dokaz, kako kulantno postopa Nemčija z drugimi državami, navajamo pogodbo za do-

bavo grozdja iz Bolgarije: Nemčija je dala Bolgariji kontingent za dobavo 6000 vagonov namiznega grozdja, ki ga plača feo postaja Dragoman po 25 RM za 100 kg. Nam je dala kontingent za dobavo 200 vagonov smederevskega namiznega grozdja po 25 RM feo nemška meja — kar znači pri 100 kg 5750 RM prevoznih stroškov od Smedereva do nemške meje.

Naš izvoz jabolk je odvisen letos od dveh čimteljev: od frankiranja do nemške meje in od disparitetnega tečaja nemške marke. Če bi se nam posrečilo, da bi Nemčija prevzemala jabolka feo naša meja in če bi naša Narodna banka izplačevala klirinške marke v polni vrednosti, potem bi naša jabolka postala konkurenčna na nemškem trgu, pa bi še naš producent dobil lep denar za sadje. Tako pa dobiva danes kvečjemu 1 dinar za najlepša jabolka, s katerimi je imel zaradi škropljenja in strokovnega obdelovanja letos zelo veliko stroškov, pa še je vprašanje, če jih bo po tej ceni sploh lahko prodal.

Trgovinska pogajanja s Francijo

Naš izvoz v Francijo se bo najbrže zmanjšal

V Parizu so se začela pogajanja med našimi in francoskimi delegati za sklenitev nove trgovinske pogodbe. Zadnja je bila sklenjena lani v decembru in po njej smo dobili razne nove ugodnosti in nove kontingente, ki pa so se v glavnem nanašali na pšenico. Te smo izvozili v Francijo za skoraj 250 milijonov dinarjev, dočim je ves naš drug izvoz znašal samo 50 milijonov. Ker je jasno, da sedaj ne bomo mogli izvoziti v Francijo toliko pšenice, je naloga naše delegacije, da doseže druge olajšave za naš izvoz. Če se to naši delegaciji ne posreči, potem bo padel naš izvoz na 100 milijonov dinarjev ali za dve tretjini. Poučeni ljudje trde, da treba računati z mnogimi težkočami pri pogajanjih, med drugim tudi zato, ker trde Francozi, da je kakovost naših izvoznih predmetov pre-slaba.

Naša delegacija bo zahtevala, da dobimo nove posebne kontingente, ki pa se ne bi smeli po dosedanjih navadi razdeliti na celo množico francoskih uvoznikov, ker je potem trgovina silno otežkočena. Po zadnjem sporazumu nam je Francija prvič dovolila večji uvozni kontingent za sveže češplje, in sicer v višini 200 vagonov. Tudi letos smo dobili ta kontingent, a ga nismo mogli izkoristiti, ker je Francija povišala takso na uvozna dovoljenja na 75 frankov za 100

kilogramov, carina pa je poleg tega znašala še 18 frankov. Naša delegacija bo zahtevala, da se ta taksa ukine in da se poviša kontingent na 500 vagonov. Tudi za izvoz suhih češpelj potrebujemo posebnih ugodnosti, ker drugače ne moremo konkurirati s kalifornijskimi češpljami.

Močno je nazadoval tudi naš izvoz konoplje, in sicer od 123 na 39 milijona dinarjev. Naša konoplja je bila iztisnjena s francoskega trga zaradi devalvacije franka in pomanjkanja zadostnih uvoznih kontingentov. Izvoz naše konoplje bi se mogel povečati z uvedbo svobodnega deviznega prometa, z izenačenjem klirinškega franka z dejanskim tečajem franka. Naša delegacija bo zato tudi skušala doseči novo ureditev plačilnega prometa.

Francija je v zadnjem času linearno povišala uvozne carine, poleg tega pa tudi večino taks na uvozna dovoljenja. Uvoz v Francijo je zato otežkočen in zato je le malo upanja, da bi bilo mogoče preprečiti nazadovanje našega izvoza v Francijo. Vse te težave, ki jih bo morala premagati naša delegacija, jasno dokazujejo, kako dobro bi bilo, če bi bili v delegaciji tudi naši praktični gospodarski ljudje, ki bi gotovo našli izhod še tam, kjer so po mnenju birokratov že vsa pota zadelana.

Tekstilni tečaj v Mariboru

Leta 1935. je Zveza privatnih nameščencev Jugoslavije, podružnica v Mariboru s sodelovanjem nekaterih tekstilnih tovarnarjev ustanovila tečaj za domače tekstilne mojstre. Tečaj traja 2 leti ter so ga letos dokončali prvi tečajniki od tvrdk Ehrlich, Rosner, Mautner, Jugotekstil in Stora. — Uspehi tečaja so zelo razveseljivi tako, da je v letu 1936. tudi tvrdka Hutter in drug poslala v tečaj nad 20 tečajnikov. Nekaj absolventov je pa tudi že napredovalo v svojih službah. Poglavitni namen tečaja je, da se domači tekstilci usposablajo za dobre mojstre, kinaj zasedejo v tekstilni industriji ona mesta, ki so dosedaj zasedena po

inozemskih močeh. Tečaj subvencionira banska uprava v Ljubljani.

Vpisovanja v tečaj bodo v nedeljo, dne 19. septembra in v nedeljo dne 26. septembra od 10. do 12. ure v Sodni ulici 9/II.

Sprejemni izpiti bodo v nedeljo, dne 3. oktobra od 9. do 12. ure v risalnici deške meščanske šole v Krekovi ulici.

Od 28. do 30. t. m. pridejo na zalogo krasne nove skodelice s krožniki za kompot in skodelice za aromatično žitno kavo »Slast«. Poskusite novovpeljano kavo »Slast« Ekstra. Pošiljamo za poskušnjo sortirane zavojčke 5 kg franco. Commerce d. d., Ljubljana.

Politične vesti

Ruždi Aras je poslal generalnemu tajniku Zveze narodov pismo, v katerem sporoča, da reflektira Turčija zopet na mesto v Svetu Zveze narodov.

Poslanec Eckhardt je govoril v budimpeštanskem angleškem krožku o madžarskih pogojih za sporazum z Malo antanto. Dejal je, da je te pogoje predložil Mali antanti madžarski poslanik na konferenci v Sinaji. Glavni pogoj Madžarske je, da se prizna Madžarski popolna enakopravnost, da se torej tudi sme popolnoma oborožiti. Drugi pogoj pa je, da se sprotujejo vsi mirovni predpisi glede pravic madžarske narodne manjšine. Prvi pogoj da so države MA bile pripravljene sprejeti, ne pa tudi drugega, ker da je varstvo manjšin notranja zadeva vsake države, ki nikogar drugega ne briga. Madžarska je bila pripravljena to stališče sprejeti, ker tudi Madžarska zahteva za sebe enako pravico. Pa tudi zato, ker hoče Madžarska doseči sporazum z državami MA. Zlasti pa je Madžarska za to, da se sklene med vsemi podonavskimi državami gospodarska pogodba. Po tej pogodbi naj bi si vse države priznale razne carinske ugodnosti za dobo petih let. Pogajanja med Madžarsko in državami Male antante se sedaj v Zenevi nadaljujejo.

Mussolini odpotuje v Berlin z vlakom dne 25. septembra ter pride v Berchtesgaden 26. septembra. Nato odpotuje v München in v Berlin, kjer ostane dva dni.

Italijanska vlada je odklonila sodelovanje pri izvajanju sklepov konference v Nyonu. Italija kot velika sila ne more pristati na to, da bi samo angleško in francosko brodogveje izvajalo nadzorstvo v Sredozemskem morju. Odklonilo stališče Italije ni v Londonu nikogar presenetilo, ker se je že računalo s tem, da bo treba nadzorstvo izvesti brez sodelovanja Italije.

Po informacijah angleške admiralitete napadajo trgovske ladje v Sredozemskem morju samo tri podmornice, od katerih sta dve stalno v akciji, ena pa je v rezervi. Angleške in francoske bojne ladje so že odplule v Sredozemsko morje ter bodo mogle v dveh dneh nadzirati že vse Sredozemsko morje. Pri tem jih bodo podpirala velika letala ter je v ta namen angleška matična ladja že odplula v Sredozemsko morje. Pri nadzorstvu pa bodo tudi sodelovala letala z oporišč na Malti, Gibraltarju, Cipru in z drugih oporišč.

V zaključnem govoru na funkcije nar. soc. stranke je dejal Hitler, da bi bila nesreča, če bi usoda Nemčiji 1.1914 podelila zmago, kajti ta zmaga bi imela zelo slabe posledice. Nemčija v notranjosti ne bi imela spoznanja o važnosti plemena, samo na vojaški sili sloneča država pa bi postala v popolnem neznanju važnosti čistosti rase uničevalka svoje življenjske podlage.

Nemško časopisje je zaradi nastopa Litvinova proti piratskim ladjam na nyonski konferenci čisto iz sebe. Litvinova obkladajo nemški listi naravnost s prostajškimi imeni. »Verilnik Finkelstein«, »debeli požeruh«, »šuft Litvinov« in podobno pišejo nemški listi o Litvinovu.

»Kärntner Tagblatt«, ki je blizu dr. Sušniku, demantira vse vesti, da bi se v kratkem izvedla rekonstrukcija avstrijske vlade. List poučarja, da dr. Sušnik niti ne misli na to, ker bi bila rekonstrukcija vlade v sedanjem trenutku zelo neprikladna.

Japonske čete so dosegle svojo prvo veliko zmago. Na črti Peiping—Hankov so prodrli Japonci kitajsko fronto ter strli odpor kitajske vojske na tej fronti. Japonci tudi poročajo, da so napravili velik vojni plen ter med drugim zaplenili 500 metalcev min. Japonska vojska prodira naprej proti mongolski meji. Baje je poraz Kitajcev tudi povzročil od izdajstva nekih kitajskih generalov.

Kitajci pa poročajo, da so dosegli pred Sangajem neke manjše uspehe. Kolera v Sangaju razšaja naprej ter je za njo umrlo tudi mnogo civilistov.

Japonsko vrhovno poveljstvo trdi, da so znašale japonske izgube pred Sangajem samo 200 mrtvih ter okoli 2000 ranjenih. Kako to, da Japonci pri tako majhnih izgubah niso mogli takoj streči kitajskega odpora, tega poročilo seveda ne pove.

Španski nacionalisti poročajo, da se njih ofenziva na severni fronti uspešno nadaljuje. Odpor republikancev v provinci Leon da je popolnoma zlomljen.

A. Šarabon
LJUBLJANA

Uvoz kolonijalne robe
Veletrgovina s špecerijo
Veleprazarna za kavo
Mlini za dišave
Glavna zaloga rudniških vod

Brzjavni naslov:
ŠARABON LJUBLJANA
Telefon št. 26-66
Ustanovljeno leta 1886

Kaj pravijo naši gospodarski ljudje

Dva naspotujoča si pravilnika!

Da se pri nas velikokrat zgodijo napake pri zakonih, ni nič novega. Dostikrat pa so te napake že prehudе; tako tudi napaka, ki se je zgodila pri pravilniku o kmetijski zaščiti.

Clen 16. pravilnika za izvrševanje uredbе o likvidaciji kmetijskih dolgov pravi:

»Vsa odplačila glavnice, opravljena do dne uveljavitve uredbе, se odbijejo od glavnice pred znižbo.«

Pravilnik o zamenj dolžniških listin z novimi obveznicami pa določa, obrazec B obračun dolga: Po tem obrazcu se mora odplačati od 20. aprila 1932 do novembra 1936 odračunati od znižanega dolga!

Torej naravnost nasprotno.

Kakšne posledice bi mogla roditi ta napaka, naj osvetli naslednji primer:

Nekdo dolguje, recimo, 4000 din od leta 1930. Dolžnik je plačal leta 1933. din 3000.—. Dejansko dolguje torej še 1000 din in obresti.

Dolg bi se moral znižati po uredbi za 50%, to je za 500 din, da bi ostalo vsega dolga še 500 din in obresti.

Po pravilniku o zamenj dolžniških listin pa je stvar precej drugačna.

Dolg iz leta 1930. znaša 4000 din, 50% popusta . . . 2000 din, 2000 din.

Leta 1933. pa je dolžnik plačal 3000 din.

Na ta način bi moral upnik vrniti dolžniku 1000 din, namesto da bi dobil 500 din upnik.

Ni treba še obširno govoriti, da je to čisto nesmiselno.

Angleška rudarska podjetja v Južni Srbiji organizirajo boj proti malariji

V Južni Srbiji je bil 15 dni sir Malcolm Watson, zdravnik specialista za preventivno medicino. Sir Watson uživa svetovni sloves. V Južni Srbiji je prišel na poziv angl. rudarske družbe Selection Trust, ki je lastnica rudnikov v Zletovem, Kopaoniku itd., da organizira boj proti malariji. Sir Watson si je v spremstvu naših strokovnjakov ogledal vse kraje ter je nato izdelal podroben načrt, kako zatreti malarijo. Še ta teden se bo začel ta načrt izvajati. Angleška družba bo financirala boj proti malariji.

Obrtni tečajji obrtno-pospeševalnega zavoda v Mariboru

V dneh 20. do 30. avgusta je bil v Ormožu tečaj mojstrskih izpitnih predavanj, katera so trajala 29 ur. Udeležba je bila izredno lepa, namreč 55 rokodelskih pomočnikov, po veliki večini iz ormoškega okraja, posamezniki pa tudi iz ljutomerskega, lendavskega, pljuškega okraja in celo iz Zagreba. Tečaj je priredila mariborska poslovalnica zborničnega obrtno-pospeševalnega zavoda.

Dne 11. septembra se je v Mariboru zaključil krojni tečaj za krojače moških oblek. Tečaj je trajal 6 tednov in je obsegal nad 100 ur strokovnih predavanj banovinskega strokovnega učitelja Alojzija Knaflija. Udeležba je štela 23 krojaških pomočnikov in mojstrov, od teh nadpolovična večina iz krajev izven Maribora, posebno iz Slovenskih goric in slovenjebistriškega okraja. Enak tečaj so odprli dne 16. septembra v Ormožu.

Prihodnje leto 1938 bo v juliju in avgustu v Mariboru krojni tečaj za žensko krojaštvo. Te krojne tečaje prireja državni obrtno-pospeševalni urad pri banski upravi.

Pripravljajo se v Mariboru: 27. tečaj mojstrskih izpitnih predavanj, mizarski luženski tečaj, mizarski risarski tečaj, tečaj za avtogeno varjenje, tečaj za obrtno knjigovodstvo, računski tečaj. Prijave sprejema obrtno-pospeševalni referat na mariborskem sreskem načelstvu, kjer se dobijo tudi vse natančnejše informacije.

Razveseljiv dvig tujskega prometa v Mariboru

Od 1. januarja do 31. avgusta je obiskalo Maribor 14.050 gostov, in sicer 8031 iz tuzemstva in 6019 iz inozemstva, razen tega pa je bilo v poslovnih zadevah v Mariboru še 4068 tujcev, torej skupaj 18.118.

Nočnin, ki so za gospodarski efekt najvažnejše, je bilo skupno 56.509, od tega odpade 48.218 na turiste in 8291 na tujce, ki so prišli radi poslovnih zadev. Ako primerjamo lanskoletno število nočnin v višini 22.597 z letošnjim številom, vidimo, da znaša porast nad 100%, kar nam vnovič dokazuje, da se Maribor od leta do leta bolj uveljavlja kot priljubljeno letovišče in izhodišče zimskega športa. Ako upoštevamo, da porabi vsak tujec na dan povprečno 100 dinarjev, znaša to za naše gospodarstvo kosmatih dohodek 5.650.000 dinarjev. Pri tem pa niso upoštevani izletniki, ki prihajajo posebno iz naših zdravilišč Rogaške Slatine, Dobrne, Slatine Radenci itd. ter iz naših

letovišč, posebno Pohorja in Dravske doline v Maribor na male izlete, kjer krijejo marsikatero potrebo. (Vendar pa se iz teh številke ne sme delati preveč optimistične zaključke. Op. ured.)

Sistematično in neutrudno propagandno delo naše Tujskoprometne zveze in njenih »Putnikovih« uradov v vseh najvažnejših centrih mariborskega okrožja ter našega Mariborskega tedna rodi od leta do leta lepše uspehe. Brez dvoma pa je, da bi tujsko prometni pomen Maribora izredno narasel, kakor hitro bo izpeljana sodobna moderna cesta Št. Ilj—Maribor—Sušak, oz. Št. Ilj—Maribor—Planina. Samo da bi ta cesta tudi kmalu postala resnica.

Ta katastrofa je požrla neizmeren bogastva, ker so bile izgube spekulativno navadno večje, kakor pa njih sredstva. Zaradi znatno zmanjšane plačilne sposobnosti prebivalstva povzročeni konkurzi in prisilne poravnave so se množile.

Zaradi boljšega pregleda tega borznega poloma si oglejmo še številke, ki jih je zapisal tajnik njujorške borze 8. decembra 1931.

V času od 1. sept. 1929 pa do 1. septembra 1931 so izgubile delnice, ki so notirale na njujorški borzi na vrednosti 58.563 milijonov dolarjev, to je 1365 milijard poicarejevih frankov (40% devalvacija dolarja je bila šele v l. 1933.).

Ti vrednostni papirji so imeli v septembru 1929 vrednost 89 milijard 668 milijonov dolarjev, v začetku decembra 1931 pa je njih vrednost zdrknila na 31 milijard 105 milijonov dolarjev.

Kako je mogla ta borzna kriza priti do izraza? More se trditi, da je krivda na bankah v kmetijskih okrajih vzhoda, ker so te proizvajalcem dovolile prevelike kredite, kmetovalci pa, vajeni udobnega življenja, so že naprej zastavili eventualni pridelek. Pridelek pa je bil mnogo slabši kakor se je pričakovalo in banke so zaman iskale denar za kritje svojih deficitov. Glavni vzrok za polom Wall-Streeta je bil torej v polomu žitnih trgov, ki je bil povzročen od zasilnih prodaj žita po silno nizkih cenah in kar je nato povzročilo še padec industrijskih papirjev. Ta zadnji dogodek ni prišel nepričakovano, kajti preveliki krediti so nagnali industrijo k hiperprodukciji, da je industrija pozabila na osnovno načelo, da se mora proizvodnja prilagoditi potrošnji.

Zaradi narušitve tega ravnovesja je nastala v prvi vrsti kriza in v tem je nauk za bodočnost, da nič več ne ponovimo te napake.

Kako je nastala zadnja svetovna kriza

Severna Amerika je bila začetek krize

Profesor na pariškem zavodu za finančne in zavarovalne zadeve Wullems je objavil zanimiv članek o nastanku zadnje svetovne krize. Ker se o njej še vedno mnogo govori, bodo njegova izvajanja gotovo zanimala tudi naše bralce. — Prof. Wullems piše:

Da se more določiti izvir krize, je treba najprej ugotoviti, kako je bilo mogoče, da je ta kriza potegnila v svoj vrtnec tudi dežele, ki so bile dozdnevno pred njo popolnoma zavarovane. Ko bo to vprašanje razjasnjeno, potem se bodo lažje rešila tudi druga vprašanja.

Nedvomno je dokazano, da je Severna Amerika dežela, v kateri se je rodila svetovna kriza. V tem smislu jo tudi razlaga Charles Rist, sloveči pravni znanstvenik in bivši podguverner Francoske banke v svojem poročilu, ki ga je poslal kot odgovor na okrožnico Zveze narodov leta 1931.

Evropska depresija je neposredna reakcija na transatlantične dogodke. Samo v tej razlagi ameriške krize najdemo ključ za naše lastne težave. To je dejstvo, ki je zelo velikega pomena.

To dejstvo vzbudja velikega gospodarskega vodnika in mu daje za bodočnost povod za še večja vznemirjenja. Še nikdar se nismo v tej meri zavedali odvisnosti, ki obstoji med evropskim gospodarskim sistemom in ameriškim. Še tem manj, ker se je ameriško gospodarstvo razvijalo čisto drugače ko naše in ker so bili zanj vsi naši glavni interesi čisto brez pomena.

Toda pozabiti ne smemo, da je postala Amerika med vojno neizmerno bogata, kajti od leta 1915. je dobavljala orožje vseh vrst, in sicer po poljubnih cenah, ker je dobavljala na kredit Evropi, ki svojih potrebščin na orožju in živilih ni mogla več sama kriti. Ta intenzivni izvoz je imel za posledico silno aktivnost, ki je kaj kmalu dobila čisto mrzlično špekulativni značaj ter se je leta 1920., ko je Evropa zopet začela obnavljati svoje samostojno gospodarstvo, izprevergla v težko krizo. Ta depresija je trajala nato dve leti, kajti šele leta 1923, se je zboljšal položaj. V tem času so se pojavili prvi tečajni in valutni pretresljaji v Evropi, Amerika pa se je podvzela, da je svoje razpoložljive kapitalne naložila v Evropi po nikakor ne nizki obrestni meri. Z

napredujočim razsulom nacionalnih valut se je polastila trgov špekulacija ter se nato postopoma razširila tudi na ameriške trge in zlasti na New York.

V kratkem so bile vse panoge ameriškega gospodarstva potegnjene v to špekulacijo. Do leta 1929. je vladala na Wall-Street borzi nezasiščana delavnost, ki je že preselila vse meje, ker je slonela na napačni podmeni, da more polno razvita industrija neomejeno proizvajati, ker je odjem vseh njenih izdelkov zagotovljen s posojili, ki jih je dala Amerika.

Vsak dan je tako prinašal nove dvige tečajev, dokler ni prišel usodni trenutek nenadnega preobrata, ki je napravil tej špekulacijski blaznosti konec.

Dejansko je opustošil 24. oktobra 1929 pravi vihar borzi v New Yorku in Chicagu. Dočim so prej na enem samem sestanku borze na Wall-Streetu ponujene delnice presegle 7 milijonov dolarjev in s tem dosegle rekord, je bila sedaj ta vsota prav znatno prekoračena ter je dosegla zamenjava delnic tudi 20 milijonov. Morali so skrajšati ure in dneve borznih sestankov, da so odvrnili katastrofo.

V tej zvezi se more opazovati samo brutalno izražena, stalno k hosi cen usmerjena gospodarska politika, ki se je že dolgo prej izvajala zlasti v New Yorku. Ta špekulacijska tendenca je bila močno pospeševana po mnogih agentih, ki so prejeli velike zneske, in tudi s tem, ker so se dovoljevali precej mešani klienteli tudi neomejeni krediti.

Delo Trgovskega društva „Merkur“

Obiskujte njegove poučne tečaje!

Tiho in brez vsake reklame deluje Trg. društvo »Merkur«, da mnogi že kar pozabljajo na veliko delo, ki ga je izvršila in ki ga še opravlja matična organizacija slovenskega trgovstva. Zato je treba, da vsaj tu pa tam opomnimo na to delo, ki je še danes veliko in brez katerega bi bila pozicija slovenskega trgovstva bistveno oslabiljena. Spominjamo tu le na našo edino gospodarsko revijo »Trgovski tovarščak«, ki jo izdaja z velikimi žrtvami društvo »Merkur«. Ze samo to zasluži, da se vsi slovenski trgovci in trgovski pomočniki oklenejo svoje matične organizacije.

Ni pa to edino delo, ki ga opravlja z uspehom Trg. društvo »Merkur«. Pregled o tem delu pa je dala večerajšnja seja društva in zato naj podamo tu kratko poročilo o tej seji.

Po uvidnih formalnostih je podal predsedstveno poročilo predsednik dr. Fran Windischer, ki je v resnici duša društva. Spominjal se je v lepih besedah vseh dobrotnikov društva, posebno toplo pokojnega veletrgovca Josipa Urbanca, ki je bil vedno primer stanovsko zavednega trgovca, kar je tudi dokazal s svojo zadnjo voljo, ko je zapustil Trg. društvu »Merkur« 10.000 din. Z globoko občutenimi besedami se je spominjal predsednik dr. Windischer tudi smrti velikega tvorca in nesmrtnega prezidenta bratske češkoslovaške republike dr. Masaryka.

Razveseljivo je, da se kog prijatelj Trg. društva »Merkur« širi, kar dokazujejo tudi številne podpore, ki jih je društvo prejelo. Tako je darovala firma Feliks Urbane v počastitev spomina svojega šefa, pok. Feliksa Urbanca, 1000 din, gospa Irma Stupica je

darovala ob 35letnici svojega poslovanja 300 din, Tvorničko skladišče Tauwaldske predionice pa 500 din.

Lepo priznanje za svoje delo pa je prejelo društvo »Merkur« tudi od Zbornice in banske uprave. Prva je darovala 5000 din, druga pa 1500 din kot prispevek za poučne tečaje, ki jih tako uspešno prireja vsako leto društvo »Merkur«.

V svojem poročilu se je predsednik dr. Windischer posebej dotaknil

poučnih tečajev,

ki jih prireja društvo. Ti tečajji so stalna naprava društva in imajo vedno večji uspeh. Lani smo imeli tečaje za nemščino in italijanščino v dveh oddelkih ter pouk stenografije v enem oddelku. Tečajji so bili zelo uspešni. Pomen teh tečajev se splošno priznava in baš zaradi teh tečajev je bilo društvo deležno tudi raznih podpor.

Zeleti pa je, da bi se naš trgovski naraščaj posluževal teh tečajev še v večji meri. Nemščina in italijanščina sta v naših krajih vsakemu trgovcu nujno potrebni. Zato apeliramo na svoje pomočnike in vaje, da redno obiskujejo te tečaje in si pridobije jezikovno znanje, brez katerega ne morejo biti uspešni trgovci. Prav tako pa je pomen znanja stenografije evidenten.

Soglasno je nato uprava sklenila, da se tudi letos priredi ti tečajji, ki sicer društvo zelo mnogo veljajo, ki pa so za naš trgovski naraščaj neprecenljive vrednosti. Soglasno je bilo sklenjeno, da izda društvo »Trgovski koledar« za leto 1938. To bo že 24. letnik. Razveseljivo je, da odjem koledar-

ja raste. Koledar bo tudi letos uredil g. Zelenik.

Končno je poročal predsednik dr. Windischer, da je bila letos prodana zadnja knjiga Sičevega »Knjigovodstva«, ki jo je izdalo društvo leta 1924. v 2050 izvodih. Ni lukrativen posel zalaganje strokovnih knjig, če je treba celih 12 let, da se proda tako potrebna in praktična knjiga, kakor je Sičevo »Knjigovodstvo«.

Sledilo je poročilo tajnika gospoda Agnole, ki je zlasti poročal o delu društvene posredovalnice za službe. Trgovci in pomočniki poslušajte se te posredovalnice!

Po poročilu blagajnika g. Kreka je bila dovoljena neka podpora.

Nato je sledilo zelo zanimivo in obširno poročilo podpredsednika Smrkolja o sanaciji »Trgovskega doma«. V svojem poročilu je gospod Smrkolj poudarjal, da so gospodje, ki so vodili to akcijo, izvršili res veliko delo. Posebno se je potrudil g. Stanko Florjančič, čigar poročilo je tudi prečital. Omenjal je tudi zasluge predsednika Zbornice g. Ivana Jelačina in predsednika združenja g. Medena. Predlaga, da se izreče vsem tem gospodom priznanje in zahvala za njih delo ter izvede vse to, kar je potrebno za dovršitev sanacije »Trgovskega doma«, ki je sedaj čisto prešel v last Združenja trgovcev.

S tem je bil dnevni red seje izčrpan in predsednik dr. Windischer je zaključil sejo.

Po angleških podatkih znašajo tuje investicije na Kitajskem okoli 800 milijonov funtov. Od te vsote odpada na angleški kapital 238, na japonski 227, na ruski 58, na ameriški 39, francoski 38, belgijski 18 in nemški 17 milijonov funtov. Od angleškega kapitala odpade več ko polovica na Šangaj.

Čevljarji, pozor!

Ali veste, kaj je novega?

NOVA TRGOVINA Z USNJEM

in vsemi čevljarskimi potrebščinami se je odprla na Sv. Petra cesti št. 22, pri ANTONUMERHARJU

Denarstvo

3odstotne obveznice za kmetske dolgove se v kratkem izdajo

Na podlagi uredbe o likvidaciji kmetskih dolgov izda finančno ministrstvo denarnim zavodom 3% državne obveznice z amortizacijskim rokom 20 let za 25% od Priv. agrarne banke prevzetih kmetskih dolgov. Poleg tega pa dá država denarnim zavodom še toliko obveznic, za kolikor ne bodo mogli ti iz svojih rezerv ter polovice svoje glavnice kriti drugih 25% PAB izročeni kmetskih dolgov.

Finančno ministrstvo bo izdalo v ta namen 3% državnih obveznic za skupno 800 do 900 milijonov din. Četrtnina kmetskih dolgov, ki jih je prejela PAB od denarnih zavodov, znaša približno 600 milijonov din, del pa, ki ga bo prevzela država, okoli 200 do 300 milijonov din, da bo torej skupni znesek obveznic znašal od 800 do 900 milijonov din.

Finančno ministrstvo je dalo tiskati prvi del teh obveznic, katerih nominalna višina bo znašala 200 do 250 milijonov din. Te bodo v kratkem izdelane, in ko jih pregleda še oddelček za državne dolgove, izročene Priv. agrarni banki, da jih izroči bankam in denarnim zavodom. Vsi denarni zavodi bodo dobili sedaj sorazmeren del teh obveznic, ki bo znašal približno 20% celotne nominalne vrednosti obveznic. Najkasneje do 1. oktobra bodo te obveznice izročene denarnim zavodom.

Po čl. 19. uredbe se bodo mogle te obveznice uporabljati za plačilo davčnih zaostankov zaključno do 1. 1932. ter za plačilo neplačane dopolnilne takse do zaključno 1. 1935.

To je prvi primer, da se morejo po naši davčni zakonodaji uporabljati državne obveznice za plačevanje davkov v polnem znesku, seveda le za stare davčne zaostanke. Cena obveznic na trgu bo znašala verjetno, kakor poroča »Jugoslovenski Kurir«, 40 do 45 din za 100 din nominalne vrednosti. Ta tečaj bo za one, ki hočejo plačati davčne zaostanke, silno ugoden, ker bodo mogli obveznice kupiti zelo poceni.

Najkasneje v dveh mesecih bodo natisnjene tudi ostale obveznice za likvidiranje kmetskih dolgov.

Poštna hranilnica v avgustu

V avgustu so narasle hranilne vloge pri Poštni hranilnici za 14,7 na 1.147,7 milijona din. Naraslo pa je tudi število čekovnih vlog, in sicer pri vseh podružnicah razen v Sarajevu, kjer so te nazadovale malenkostno. V Ljubljani so čekovne vloge narasle od 208 na 211 milijonov din, v Beogradu od 786 na 810, v Zagrebu od 400 na 405 in v Skoplju od 62 na 80 milijonov dinarjev. Prvič so tudi izkazani podatki o podružnici v Podgorici, ki izkazuje 258 milijona din vlog po čekovnem računu.

Novo nazadovanje franka

Po dvodnevem pomirjenju je začel frank zopet padati ter je padel na nižino, na kateri doslej še ni bil. Padel je tako zelo, da je danes že manj vreden ko češko-slovaška krona in da je 1 frank enak 97 stotinkam Kč.

Funt se je v Parizu dvignil od 138'80 na 144'75, še bolj pa je nazadoval frank proti dolarju ter je padel od 28'04 na 29'35. Samo v sredo je nazadoval frank za celih 5%, v prejšnjem tednu pa za 6%.

Vzrok ponovnega nazadovanja franka je v popolni ravnodušnosti francoskega intervencijskega fonda, ki nikakor noče intervenirati v korist franka. Oficialno se izjavlja, da smatra francoska vlada za mnogo važnejše, da štiti rente ko

pa tečaj franka. To stališče pa je naletelo na ostro kritiko, kar je tudi naravno, ker je le malo razumljivo, kako bi se mogel ohraniti tečaj rent, če frank stalno pada. Zato se je tudi dvignila ponudba rent, ki so zato tudi nazadovale. Velik del s prodajo rent dobljenega denarja je pobegnil v tujino.

Vseeno pa upajo v Londonu, da se bo sedanja zelo motna situacija franka v kratkem razčistila.

Tudi marka slabotna

Odstop dr. Schachta je napravil na mednarodni denarni trg zelo močan vtis. To se je zlasti videlo pri deportu, ki je hipoma za nemške marke poskočil na 165%.

Pa tudi tečaj efektivne marke je začel popuščati. V Londonu se je nekoliko pocenila, v Curihu pa je padla od 174'60 na 174'50. Še bolj pa se kaže slabost marke pri tečaju vezanih mark.

Deloma je na tečaj marke vplivalo tudi to, da letišči dolgovi Nemčije stalno naraščajo ter so dosegli koncem avgusta že 2480 milijonov mark.

Podružnica Poštne hranilnice na Sušaku bo slovesno otvorjena dne 1. oktobra.

Na zborovanju nemških hranilnic Češkoslovaške je bilo konstatirano, da hranilne vloge zopet naraščajo. Koncem lanskega leta so znašale vloge v nemških hranilnicah 5641 milijonov Kč, letos pa so se vloge povečale za približno 90

milijonov Kč. Sedanje stanje hranilnih vlog je za okoli 200 milijonov manjše ko 1. 1930., toda za 200 milijonov večje ko 1. 1929. Nadalje je bilo na zborovanju poudarjeno, da se zaščita dolžnikov ne sme na noben način povečati, ker morajo na prvem mestu biti zaščiteni vlagatelji.

Francoska banka je povišala ceno zlata od 30.977 na 31.352 frankov.

Spekulacija s srebrom v zvezi z japonsko-kitajsko vojno se je ponesrečila. Pričakovalo se je namreč, da bo vrgla Kitajska na trg večje količine srebra, da bi si mogla priskrbeti potrebne devize. Kitajska je tudi v resnici poslala srebro v Hongkong ter je nato ceno srebra padla. Ker pa je Amerika kupila vse srebro, se je cena srebra zopet opomogla in sedaj se zopet plačuje srebro po 20 penijev za unco.

Seja trgovinskega odseka Zbornice TOI

Pretekli četrtek je bila seja trgovinskega odseka Zbornice za TOI. Vodil jo je odsekov predsednik Albin Smrkolj. Poleg zborničnega predsednika Ivana Jelačina so se udeležili seje razen dveh vsi člani odseka, in sicer gg.: Konrad Elsbacher, Anton Merhar, Franc Gorjanc, Ferdo Pinter, Milko Senčar, Ivan Rojnik, Josip Senica, Anton Fazarine, Martin Plut, Jože Hrastelj, Franjo Tavčar in Edmund Kastelic.

V uvodnem poročilu je predsednik g. Smrkolj poročal o važnejših gospodarskih dogodkih, ki v posebni meri tangirajo interese trgovstva. Poročal je zlasti podrobno o razpravah v zborničnem predsedništvu. Izčrpano poročilo je dal o delavskem starostnem zavarovanju ter o novem zakonu o gospodarskih združenjih, zlasti o težkih posledicah, ki jih bo imelo izvajanje določb, ki se tičejo konsumnih zadrug. Po debati, ki se je razvila po predsednikovem poročilu, je podal obširno poslovno poročilo o delovanju zbornice v trgovskih zadevah referent g. dr. Ivan Pless. Poročilo karakterizira položaj naše notranje in zunanje trgovine, navaja težave, ki jih imajo izvozniki, zlasti radi nesmotrene devizne politike i. dr. Poročilo omenja nadalje tudi važnejše akcije, ki jih je izvršila zbornica v zvezi z izvajanjem zakona o kmečki zaščiti, nadalje akcije glede socialnega zavarovanja trgovcev, glede odpiranja in zapira-

nja trgovin, vozarskega pravilnika in drugo. V poročilu so bile navedene tudi važnejše akcije, ki jih je izvršila zbornica v finančnih in davčnih zadevah, za odpravo težav v poštno-telegrafskem prometu, glede nedopustnega izvrševanja trgovine po šušmarjih, nadalje glede pobijanja nedopustnega krošnjarenja i. dr. Poročilo je bilo sprejeto s splošnim odobravanjem.

Po poslovnem poročilu se je vršila debata o smernicah, ki jih bo izdala zbornica glede tajnikov združenj trgovcev in ki gredo za tem, da se dvigne nivo strokovnega dela naših združenj.

Prav živahna razprava je nastala glede načrta zakona o nadzorstvu nad življenjskimi potrebščinami ter glede zaščitnih ukrepov, ki naj bi se zahtevali za trgovce-dolžnike v zvezi s posledicami, ki jih ima za trgovce izvajanje kmečke zaščite. Odsek je po poročilu referenta dr. Plessa tudi sklenil, naj zbornica predlaga izpremembo zakona o pobijanju nelojalne konkurence v tem smislu, da bo nelojalna konkurenca s pobijanjem cen, t. j. s prodajanjem blaga izpod nabavne cene pod določenimi pogoji predvidena med specialnimi prekrški zakona. Po razpravi o prodaji soli se je sklenilo zahtevati, da se zajamči detajlistu običajno dopuščen dobiček in da se zagotovi redna preskrba vseh krajev z vsemi vrstami soli, ki jih posamezni kraji potrebujejo. Spre-

jeti so bili tudi predlogi glede ureditve vprašanja odškodnine, ki pripada vajencu po enem dovršenem letu učenja.

Referent je nadalje poročal o načrtu uredbe glede prepovedi osnovanja in poslovanja velikih magacinov ter o načrtu pravilnika o javnem nadzorstvu nad kozmetičnimi sredstvi. Po debati je odsek sprejel stavljen izpreminjvalne predloge. Odsek je tudi odobril poročilo in sprejel predloge k načrtu uredbe o kontroli izvoza sadja ter k načrtu zakona o pooblaščenih gospodarskih svetovaleh.

Po poročilu zborničnega predsednika Ivana Jelačina glede smernic zborničnega proračuna za leto 1938., je odsek stavil posebne predloge, ki naj bi se upoštevali pri definitivni sestavi novega proračuna.

Pri slučajnostih je svetnik Rojnik sprožil vprašanje revizije zakona o Narodni banki ter vprašanje politike privilegiranih denarnih zavodov v splošnem, svetnik Merhar je govoril o licitaciji za telefonske kable; svetnik Kastelic pa o poštinih razmerah v Novem mestu.

Razprave o posameznih vprašanjih, ki je bila deloma zelo živahna, so se udeležili vsi svetniki, pri čemer so tudi poročali o položaju v svojih okoliših. Sejo, ki se je začela ob 9. uri dop., je predsednik g. Smrkolj zaključil po 14. uri.

Trgovci, podpirajte svoje socialne organizacije!

Uspešno delo Trgovskega dobrodelnega društva „Pomoč“

Trgovci težko občutijo, da še danes nimajo izvedenega svojega socialnega zavarovanja, da je trgovec v boleznih in nezgodah, starosti in onemoglosti navezan le na samega sebe in svoje prihranke. V časih krize pa so ti prihranki le pri premnogih trgovcih popolnoma skopneli in za marsikaterega trgovca bi bila prava katastrofa, če bi nastala bolezen v njegovi družini. Vsi uvidni trgovci so se zato tudi že mnogo trudili, da bi se ustvarilo zavarovanje trgovcev vsaj za primer boleznih. Žal pa se njih namera ni uresničila, zaradi premale zavedenosti in tudi uvidenosti nekaterih trgovcev. Tako je danes trgovstvo na bivšem Kranjskem še vedno brez bolezenskega zavarovanja, da o drugih panogah zavarovanja niti ne govorimo.

Edino prostovoljno zavarovanje za primer smrti se je posrečilo ustvariti trgovcem. To funkcijo opravlja Trgovsko dobrodelno društvo »Pomoč« in opravlja jo dobro, vestno in poceni. Režijski stroški so tako majhni, da manjši že v resnici ne morejo biti. In vendar se tudi te silno uspešne organiza-

cije niso trgovci oklenili v tej meri, kakor bi se morali. Pred leti je štela »Pomoč« še 900 članov, danes jih šteje le še 500. Posledica tega je, da je »Pomoč« mogla preje izplačevati svojcem umrlih članov nad 7000 din, danes nekaj manj ko 5000 din. To nezanimanje trgovstva za »Pomoč« mora človeka naravnost presenetiti, saj daje vendar »Pomoč« vsakemu članu to dragoceno gotovost, da njegovi svoji ne bodo ob njegovi smrti brez vsega, pa naj bi se zgodilo kar koli. Sama ta gotovost je toliko vredna, da se vsakemu splača biti član »Pomoči«. Kdor pa je tako obdarjen z zemeljskimi blagari, da ima dovolj veliko in varno premoženje, da so njegovi svoji preskrbljeni, ta pa je tudi lahko član »Pomoči« iz solidarnosti do svojih stanovskih tovarišev. Samo v čast bo vsakomu, če s članstvom pri »Pomoči« dokaže svoje socialno sočustvovanje.

»Pomoč« pa zasluži podporo članstva tudi zato, ker dobro dela, ker izvrstno dela. To je znova dokazala zadnja redna seja »Pomoči«, ki je bila v petek, dne 10. sep-

tembra. Po sklepu zadnjega občnega zbora se more udeleževati sej uprave »Pomoči« vsak član in mnogi člani so se te pravice tudi poslužili ter prišli k seji. O seji sami naj podamo le nekatere podrobnosti, ki jasno dokazujejo, s kakšno vestnostjo se dela pri »Pomoči«.

Sejo je vodil podpredsednik Bahovec, ker je bil predsednik Kregar zadržan. G. Bahovec je v svojem poročilu med drugim omenil:

Ko je bil prvi smrtni primer, je štela »Pomoč« 732 članov in svoji so dobili 7320 din. Leta 1929. je bilo celo 990 članov in posmrtnina se je zvišala na 9900 din. Danes je le 500 članov in zato tudi posmrtnina ne znaša več ko 5000 din. Vendar pa je sedaj članstvo ustaljeno in kakor kaže zadnja seja, moremo računati na dvig članstva. Tako je bilo na zadnji seji sprejetih 12 novih članov, priglasilo pa se jih je 14. Izbrisanih oz. odstopilo pa je 8 članov, da je število članstva naraslo za 4.

Na seji se je nadalje konstatiralo, da so bile posmrtnine za umrli člani v redu plačane.

SLOVENIA-TRANSPORT

Ljubljana

Telefoni: 27-18, 37-18, 37-19, carinska pisarna 24-19 po uradnih urah

Tarifni biro

v vseh carinskih in železniških zadevah — Tarifi — Proračuni — Kontrola carinskih deklaracij, tovrstnih listov itd. — Reklamacije — Inkaso — Vse tovrstne informacije brezplačno.

Umrli so: Vdova trgovca Štefanija Stare, trg. potnik Ivan Koželj in trgovec Mihael Vljaj.

Skupno je dosedaj izplačala »Pomoč« na posmrtninah 924.870 din. Pač najbolj zgovoren dokaz njene zaslužnega socialnega dela.

Zelo obširno se je tudi govorilo na zadnji seji o raznih ponudbah drugih pomožnih blagajn, da bi se »Pomoč« z njimi združila. Odbor pa je moral vse te ponudbe zavrniti, ker nudi »Pomoč« svojim članom mnogo večje ugodnosti kakor pa druge podobne institucije. Iz vseh teh ponudb se je videlo, da posluje »Pomoč« najceneje, najbolj varno in nudi članom največ. Ta ugotovitev bi pač morala vzbuditi vsakega trgovca, da tudi on pristopi k »Pomoči« in s tem pripomore, da bo izvedeno socialno zavarovanje trgovcev vsaj za primer smrti!

Že v 24 urah barva, plesla in kemično snail obleke, klobuke itd. Skrobi in svetilolika srajce, ovratnike in manšete. Pere, suši, monga in lika domače perilo

tovarna JOS. REICH

Poljanski nastp 4-6. Selenburgova ul. 8
Telefon št. 22.72.

Državni dohodki naraščajo

Finančno ministrstvo je objavilo podatke o državnih dohodkih za čas od aprila do julija letošnjega proračunskega leta. Kakor kažejo številke, državni dohodki stalno naraščajo in v precej znatni meri, kakor dokazuje tudi primera z dohodki v aprilu-juliju v proračunskem letu 1936/37.

1936/37 1937/38
v milijonih din

Neposredni davki:		
občni	354,4	403,4
posebni	206,5	275,3
izredni	33,3	40,5
Posredni davki:		
trošarine	273,2	295,4
takse	328,3	364,9
carine	243,6	325,9
monopoli	614,7	676,3
razni	19,3	22,2

Upamo, da bodo ti večji dohodki končno le omogočili, da se bodo zboljšale plače državnih nameštencev.

»Križ Kraž«

edini slovenski časopis s križankami, sta začela izdajati Josip Daneš, član ljubljanske drame, in Rajko Kos, ki je urednik novega štirinajstrednevnika. Doslej sta izšli že dve številki. Prva številka ima 15 križank, eno nagradno »Dajdam«, za katero je, kot čitamo v drugi številki, rok za pošiljatev podaljšan do 22. septembra. Druga številka ima 12 križank, nagrada s tremi lepimi nagradami je pa od tvrdke V. Lesjak. Poleg križank in zabavnega čtiva ima list tudi gledališki kotiček, kjer imajo besedo vsi obiskovalci naših gledališč. Za diletantske odre pa je v vsaki številki Danešev prispevek (Težave z milijonom), ki je namenjen za razne vesele prilike.

Slovenskim reševalcem križank je »Križ kraž« prav dobro došel, saj do sedaj nismo imeli svojega tovrstnega čtiva in smo bili navezani izključno na nemško in hrvaško časopisje. Časopis se dobi v vseh trafikah po din 2'50. Uredništvo je v Vegovi ulici 12/1.

Naše terjatve proti Nemčiji in Italiji narasle

Po izkazu Narodne banke z dne 8. septembra so skoraj vsi naši aktivni kliringi narasli. V primeri s stanjem koncem avgusta so se izpremenila stanja naših kliringov tako-le:

Aktivni kliringi:

Italija: stare terjatve so nazadovale od 41,8 na 41,6 milijona lir. Naše nove terjatve pa so narasle od 7,1 na 11,5 milijona lir.

Nemčija: Naš saldo je narasel od 19,1 na 20,7 milijona mark.

Naše terjatve proti Poljski so se dvignile od 15,2 na 16,1 milijona din.

Proti **Turški** se je naš aktivni saldo povečal od 5,3 na 5,8 milijona din, proti **Španiji** pa je ostal z 2,7 milijona pezeta neizpremenjen.

Pasivni kliringi

izkazujejo te izpremembe:

Saldo Belgije se je dvignil od 4,0 na 4,1 milijona belg;

Bolgarske je c. 1 z 0,2 milijona din neizpremenjen;

Madžarske se je znižal od 10,1 na 8,8 milijona din;

Francije je narasel od 3,7 na 4,2 milijona fr. frankov;

Češkoslovaške se je zvišal od 120,3 na 120,6 milijona Kč;

Švice se je zvišal od 1,6 na 1,7 milijona šv. frankov.

Doma in po svetu

Sefi in zastopniki beogradske združene opozicije so odpotovali v Zagreb, kjer so se sestali z dr. Mačkom. Na sestanku so razpravljali o predlogu zemljoradnikov glede rešitve hrvaškega ter našega notranje političnega vprašanja. Po sestanku so se v letalu vrnili v Beograd, kjer je bil takoj nato sestanek združene opozicije. Na tem sestanku so delegati obširno poročali o svojih pogajanjih ter o sporazumu, ki so ga dosegli z dr. Mačkom.

Sporazum se nanaša predvsem na tako imenovano proceduro. V smislu predloga dr. Milana Gavrilovića naj bi se ustanovila koncentracijska vlada, kateri bi pripadale vse stranke, razen izrazito centralističnih strank. Ta vlada

naj bi izdala tako imenovane politične zakone ter nato razpisala volitve, ki bi bile tajne. Če je dosežen sporazum tudi o bodoči ureditvi Jugoslavije, ni znano. V vladnih krogih o tem dvomijo ter naglašajo, da ne more biti sporazum popoln, kar dokazuje tudi to, da se je takoj po sestanku odpeljal dr. Maček v Rogaško Slatino, kjer ostane 14 dni. Vsekakor pa je v Zagrebu doseženi sporazum med vsemi strankami združene opozicije zelo pomemben dogodek, pa čeprav se ne bi takoj uresničile vse one nade, ki jih nekateri goje. Toda pri nas gre vse bolj počasi in tudi za sporazum je treba mnogo časa.

Sarajevska »Pravda«, glasilo JRZ piše, da se ne more niti ena vlada vreči, če se že naprej ne ve, katera vlada bo njena naslednica, kakšen je njen program in če uživa zaupanje obeh ustavnih faktorjev.

Masarykovo truplo je bilo prepeljano iz gradu Lany v Prago na praški grad, kjer bo ležalo v Plečnikovi dvorani, ki je vsa odeta v črne zastore. Priprave za pogreb se nadaljujejo z vso vneto. Iz vsega sveta prihajajo neprestano nove sožalne izjave. Vsi svetovni listi poudarjajo velikanske zasluge pokojnega predsednika za evropsko demokracijo. Jugoslovanska vlada je sklenila, da bo na dan pogreba predsednika Masaryka govoril po radiu notranji minister dr. Korošec o življenju in delu predsednika Masaryka.

Na pogreb predsednika Masaryka bo poslala Jugoslavija večje odposlanstvo, ki ga bo vodil predsednik vlade dr. Stojadinović.

Amnestirana sta bila poslanca Vasilije Trbić in Tanasije Dinić, ki sta bila obsojena zaradi atentata v skupščini dne 6. marca lanskega leta.

Minister Cvetković je sprejel v Vel. Kikindi novinarje ter jim izjavil, da je uredba o pokojniškem zavarovanju zasebnih nameščencev že gotova in da se bo pokojniško zavarovanje, ki velja v Sloveniji, razširilo na vso državo.

Naših velikih manevrov ob Kolni se udeležijo tudi številne delegacije tujih vojsk.

V Zagrebu se je začel teden grozdja, da bi se čim več prodalo grozdja. Propaganda je precej živahna.

Glavna državna zveza obrtniških združenj je sklenila, da se v smislu zadnjega kongresa ustanovi v Beogradu balkanski obrtniški zavod. Pravila in delovni program zavoda mora izdelati odbor Zveze do 15. novembra, da bo mogla vsedrjavna konferenca obrtnikov že sklepati o ustanovitvi zavoda.

Tvornica TIVAR v Varaždinu je odpovedala večji skupini delavcev službo.

Vojvoda Kentski je odpotoval s soprogo iz Jugoslavije na Dunaj in od tu dalje v London.

Avstrijski poslanik v Pragi je protestiral, ker se v filmih zasmejujejo stari avstrijski oficirji.

Med Nemčijo in Madžarsko je prišlo do konflikta, ker je bilo madžarskim narodnim socialistom prepovedano, da bi se udeležili narodno-socialističnega kongresa v Nürnbergu.

Zaradi zadnjega atentata s peklenskimi stroji v Parizu je francoska vlada sklenila, da bo strože nadzirala tujce. To nadzorstvo pa ne bo naperjeno proti tujcem, ki se popolnoma častno obnašajo in ki si hočejo v Franciji ustvariti nov dom.

Pariški »Matina« poroča, da je republikanska fronta v Španiji pred zlomom. List piše nadalje, da se med Katalonijo in gen. Francom že vodijo pogajanja. Informacije »Matina« pa je treba vzeti s precejšnjo rezervo.

Japonsko zunanje ministristvo demantira vest, da bi se sklenila med Japonsko in Italijo protikomunistična pogodba, temveč se je sklenila samo trgovinska pogodba.

Kitajci naglašajo, da so se umaknili pred Šangajem samo zato, da ne bo njih vojska več izpostavljena topovom japonskih vojnihi ladij.

Panarabski kongres v Siriji je sprejel resolucijo, v kateri pravi, da je Palestina bistveni del arabske domovine in da zato nikdar ne more pristati na razdelitev Palestine. Kongres zahteva, da se Balfourjeva deklaracija prekliče, da se sklene arabsko angleški sporazum, s katerim se priznava suverenost Palestine in da se dovolj židom samo one pravice, ki jih imajo vse manjšine. Vsako nadaljnje naseljevanje židov v Palestini je treba prepovedati. Samo na tej podlagi je mogoč sporazum med Anglijo in arabskim svetom. Med tem pa se atentati v Palestini nadaljujejo.

Dražba lesa

Začasna državna uprava razlaščenih gozdov v Ljubljani, cesta 29. oktobra št. 24/I., razpisuje na dan 8. oktobra 1937 pismeno dražbo za ca 3.300 plm bukovine na panju v območju Šumske uprave razlaščenih gozdov Kočevje, revir Kočevje, Grčarice A in B.

Razglas, pogoji, tiskovine in pojasnila se dobijo pri gornjih upravah.

Tržna poročila

Višje cene za pšenico

Mednarodni trg žita je popolnoma pod vplivom dogodkov na Daljnem vzhodu. Pretekli teden je bila tendenca povsod čvrsta, toda proti koncu tedna je popustila. Vendar pa so bile cene proti koncu tedna še nekoliko višje ko v začetku tedna. Promet je v Angliji normalen. Manitoba se prodaja po 5'90, zimska pa po 6'10 za oktober cif pristanišče. Ze so se pojavile prve velike ruske pošiljke pšenice.

Na kontinentu ni dosti prometa. V Nemčiji so dovozi zaradi poljskih del majhni. V Jugoslaviji je tendenca bolj čvrsta. Od skupnega viška pšenice v višini 25.000 vagonov je kupil Prizad polovico. Dovoljen je izvoz 500 vagonov koruze v Češkoslovaško.

V Budapešti je tendenca za pšenico čvrsta, za rž pa nestanovitna. Prompt pšenica od prejšnjega tedna se je podražila za 30 stotink, rž pa je popustila od 20'45 na 20'36 penga.

Na dunajskem trgu vlada veliko zanimanje za živalsko krmo. Vse količine krme, ki so bile ponudene, so bile takoj prodane.

Vinski trg v Dalmaciji

V avgustu so se prodale v vseh krajih Dalmacije manjše količine vina, vendar pa so že skoraj vse stare zaloge prodane. Manjše količine se še nahajajo v vinorodnih krajih, a se bodo te večinoma uporabile za lokalni konsum. V Češkoslovaško je bilo prodano v avgustu okoli 500 hl vina. V severni Dalmaciji se plačujejo bela in črna vina po 250 do 350 din za hl. Iz Šibenika se je izvozilo v zadnjih dveh mesecih 6800 hl. Črno vino je po 280 do 300 din, opolo 330 do 350, belo pa po 350 do 370 dinarjev. Računa se, da je v šibeniški občini še okoli 5000 hl vina na prodaj. Stanje vinogradov je srednje. Kjer ni bilo peronospore, so izgledi zelo dobri. Najbolje kažejo Vis, Heregovina in Šibenik, kjer bo vino zelo dobro. V splošnem bo letošnji pridelek večji od lanskega.

Dunajski jajčni trg

Tendenca na tujih trgih je večinoma čvrsta. V Poljski je večje povpraševanje po jajcih, izvoz iz Jugoslavije je živahen, na Madžarskem so cene čvrste, v Romuniji pa je bilo le malo zaključkov. Do-

vozi na angleški trg so bili pre-majhni, da bi se krila potreba. Na dunajski borzi je tendenca čvrsta. Dovozi domačih jajc je bil zadosten, uvoz iz tujine pa je bil slab. Cene so narasle za vse vrste. Domača sveža jajca notirajo A 13'5, B 12'5, C 11'75 grošev za kos. Madžarska sveža jajca so C po 11'4 do 11'5, D po 9'5, poljska sveža po 11'2 do 11'6, poljska kuhinjska po 10'3 do 10'4 groša za jajce. Cene veljajo za trgovino na debelo vključno carino, prometni davek in doplačilo za krizo.

Radio Ljubljana

Nedelja, dne 19. sept. 8.00: Koncert tamburaškega društva »Čelo« — 9.00: Čas, poročila, spored — 9.15: Prenos cerkvene glasbe iz trnovske cerkve — 9.45: Verski govor (ravnatelj Jože Jagodič) — 10.00: Radijski orkester — 11.00: Otroška ura: Teta Marička kramlja in prepeva — 11.30: Prenos promenadnega koncerta godbe »Sloga« z oktogaona Kreditne banke — 13.00: Čas, vreme, poročila, spored, obvestila — 13.15: Plošče po željah — 17.00: Kmet. ura: 17.30: Slovenske narodne s sprem-ljevanjem radijskega orkestra. Sodelujejo: gđni. P. Zupanova, P. Rupnikova, gg. J. Franzl in V. Janko — 19.00: Čas, vreme, poročila, spored, obvestila — 19.30: Nac. ura: Kaj je vplivalo na Boro Stankovića (Rade Drainac, knjiž.) — 19.50: a) Korošci pojo (plošče), b) Slovenska narodna pesem (dr. Ivan Grafenauer) — 20.30: Muzikalen pisan večer — 22.00: Čas, vreme, poročila, spored — 22.15: Radijski jazz.

Ponedeljek, dne 20. septembra. 12.00: Baletna godba (plošče) — 12.45: Vreme, poročila — 13.00: Čas, spored, obvestila — 13.15: Z ruskih poljan (plošče) — 14.00: Vreme, borza — 18.00: Plošče — 18.40: Zdravniška ura (dr. Ivan Matko) — 19.00: Čas, vreme, poročila, spored, obvestila — 19.30: Nac. ura: Stari Dubrovnik in tradicija njegovega polka — 19.50: Zanimivosti — 20.00: Radijski orkester — 21.00: Dva goloba, suita (godba republik. garde, plošče) — 21.50: Komorni trio (gđc. Silva Hrašovec, ga. Folger-Lobe, gđc. Francka Ornikova) — 22.00: Čas, vreme, poročila, spored — 22.15: Radijski jazz vložke poje g. Drago Zagar.

Dražba lesa

Začasna državna uprava razlaščenih gozdov v Ljubljani, cesta 29. oktobra št. 24/I., razpisuje na dan 8. oktobra pismeno dražbo za ca. 8.550 plm bukove hlodovine in ca. 15.180 prm bukovih drv na panju v območju Šumske uprave razlaščenih gozdov. Kočevje, revir Travnik in Podstenice. Razglas, pogoji, tiskovine in pojasnila se dobijo pri gornjih upravah.

Veletrgovina kolonijalne in špecerijske robe

Jvan Jelačin

Ljubljana

Zaloga sveže pražene kave, mletih dišav in rudninske vode.

Točna in solidna postrežba! — Zahtevajte cenik!

KNJIGOVEZNICA JUGOSLOVANSKE

TISKARNE

reg. zadr. z o. zav.

LJUBLJANA, KOPITARJEVA 6

Nudi po izredno nizkih cenah: Salda-konte, štrace, journales, šolske zvezke, mape, odjemalne knjižice, risalne bloke itd.

KLISEJE

vseh vrst po fotografijah ali risbah izvršuje najsolidnejše klisarna

ST. DEU LJUBLJANA DALMATINOVA 13

Računske stroje in registrirne blagajne strokovno popravlja

Boris V. Simandl

Dvofakova 3, tel. 24 07

1837

1937

OB 100 LETNICI

obstoja trgovine s šolskimi potrebščinami, pisarniškimi potrebščinami ter papirjem se priporoča trgovina

Mat. Gerber, Kongresni trg 4

ob novem stopnišču konec Wollove ulice

Mlinsko-tehnične potrebščine

Mlinska sita * Gonilni jermeni * Mlinski stroji
Mlinski kamni vseh vrst

BRCAR & Co., LJUBLJANA

Telefon št. 27-25 KOLODVORSKA ULICA 35 Telefon št. 27-25

„Slavija“

Jugoslovanska zavarovalna banka v Ljubljani

Gosposka ulica 12, telefon števil. 2176, 2276.

Podružnice: Beograd, Zagreb, Sarajevo, Osijek, Novi Sad in Split